

УЛУУС ДЯАНАЛТАТЫН ОТЧУОТГАР

Улууус дьяналтатын отчуот сэтгүүл 10 күнүгэр Хатылыга, Болтонобо, сэтгүүл 14 күнүгэр Соловьёвска хатылына. Отчуоту улууус баһылыгын бастагы солбууааччы Петр Николаевич МИШКИН туруорда.

ХАТЫЛЫГА

Бу нэһилиэккэ буолбут муньахха кайа да нэһилиэк-тээбэр элбэх. 80-тан тахса киһи, сырытта. Муньах хүнүс 3 чаас-тан буолбута. Оттон Болтонобо, Соловьёвска кыаа буолбут түмсүүлэргэ 40-чалеы киһи кэл-дэ. Ол бичиктэнэн мийти-лаһан көрдөхкө дьон кизээни өттүгэр дьяналриттан-уоттарыт-тан тахсыахтарын бабарбаттарын, аны бу кэмгэ телесериал кэлэ турарынан ону көрөллөрүн этэллэр. Кырдык даһаны, муньахха сылдыааччы орто са-астаах, кырдыаас дьоннор буол-лаларынан ити быһаарыи олохтоох буолуон сөп. Онон ин-ники ытыллар түмсүүлэргэ ма-ны ууоттуохха сөл эбит.

Улууус дьяналтатын үлэтин бары салааларынан ырытан, көрдөрүүлэри анализтаан отчу-оттабыт кэминтэн ыйытыга киридилэр. Муньахха сорох эи-номическай көрдөрүүлэр сийп-параллаа тобо киһи итэрийбэт-тына оһоһуллубуттарый, улууус-ка атыылаһар сорок табаардар ыаллыы Таатта улуусулааһар сыаналара тобо үрдүгү, "Чу-ралчы" ТХПК үүтү, эти тутар сы-анатын үрдэтэр кыахтаах дуу, суох дуу, сана тутулуубут оһу-оһаа оһорбут үлэлэригэр үбүһүн-харчынан көмө көрүллүө дуу дият, о. д. а. бол-пуурустар бэрлэлэн отчуоту ту-руорар бөлөх түсүбэх салаалар-ын бэрэстэбиллэринэн то-лору элпэтэһинилэр.

Саха Республикатын Ис-дымалаа министриэтытын участвоваа инспектордар үлэлэ-рин тэрийэр уонна сааһын ситэ-иллэ оһолор буруйу оһоруула-рыи утары оһуһар отделин на-чаллыгыи эбэһиниһин толору-оһуу Е. Е. Федосеев салайар от-делин митар үлэтин, буруйу оһорууу сэрэтэр үлэ сорука-рын туһунан хэһээтэ, ыйыты-ларга элпэтэһтэ.

Кэпсэтингэ бастаһынан тыл эппит "Нургуһун" уһуһаан с-биздэсэзэ Т. Н. Ефремова иһин салайар коллективэ "2000 үтүө дьыалара" кытыһан 40 тыл, солс. суумалаах үлэни оһоруу-тарын, итиннэх төрөлүттэр көнөлөрө улаханан элпэтэһтэ, бу оһоһуллубут үлэлэргэ улууус дьяналтатын өттүтэн кайа эи-эттүнэн төлөбүр (компенсация) оһороллорун туруоруста. И. Л. Говоров Лакалды хуоһун быһытын, Тааттаны туруору му-останы капитальнайдык өрөкүөнүргэ эттэ. Мырыла-Хатылы суолун оһоһууун туһунан кэпсэтин мэддиги ытыллар эрэр дьыала оһу-тан хамсаабатын кириитикэлэ-тэ. К. К. Чингинярова улууус-тааһы "Агрострой" тутар тэ-риэтэ үлэтин хаачыстыбата мөлтөһүн, сорох тутуулар үлэ-кэллэрин бөдүөхторо иһан кэллэхтэринэ ыһалынан туту-лалларын кириитикэлэһтэ, улу-ус дьяналтата тутуу хаачыстыба-

ЫЧЧАТЫ КЫТАРЫ ҮЛЭНИ КҮҮҮРДЭРГЭ, БЭРЭЭДЭГН ТУПСАРЫЫГА, МЫРЫЛА-ХАТЫЛЫ СУОЛУН ОҢОҢУУТУГАР ҮЛЭЛЭҔЭРГЭ ЭТТИЛЭР

тыгар болломтотун уураһыгар эттэ. Салгыи киһи отчуотуу кэмингэ дьяналта бары салаа-са ситиһилиэхтик үлэлээбитин бэ-лэһтэстэ. С. Л. Говоров бэйэтин этинтэр ыччаты кытары үлэ мөлтөхтүк ыһылларын, муола-ан киһилэр нэһиликтэригэр ыч-чат управлениеттан кэлэн үлэни тэрийсин суоһун сэмэлэ-тэ. Отчуотка ыччат үлэтэ уонна бэрээдэк болпууруһа таары-лыбатахтарын итэбэс быһыты-нан сыаналаата. С. Р. Попов "Чурапчы" ТХПК үүтү тутар сы-анатын үрдэтэригэр, нэһили-эниэ сибиньыэ интэригэр араарыллыбыт үүт (обрат) на-адатынан, итин туттарааччы-ларга төһөрүгүтэ үлэллэллэри-гэр эттэ. М. Г. Борисов коопера-тив сүөһүнү уотууга диян тута-рыгар ыйаһыннаабакка ыла-рын сыһанан аахта.

Муньах улуус дьяналтатын үлэтин биһр санаанан ортонон сыаналаата.

БОЛТОНОБО

Манна буолбут муньахха 30-тан тахса киһи сырытта. Мус-тубуттар быһаарыһаларынан П. Н. Мишкин отчуот сурун сыһ-паралларын кылгастык кэпсээн туран, дьяналта биэс сыллаах үлэтин быһаанын сийилин ыры-тан сырдатта. Ити кэминтэн болпуурустарга элпэтэһтин буолла. Муньах кытылылаах-тара үксүлэрин кэрэһтэ муһа-рар болпуурустарын ыйытты-лар, сорохтор каста даһаны ха-тылаатылар. Олохтоохтору ор-дук ханнык болпуурустар до-кумтар эбиттарый, онуоха элп-эттэр кайдах бэрлиһинилэр?

— Эг-үүт, атын да бородуу-суна үксээн иһэргэ, батарыи-та кайдах буолуой, атылыыр, атыылаһар сыана сүрүннэниэ дуо?

— Улуууска бородуукуһуаны батарыиҥа быһааннаах үлэ ыһыллар. "Чурапчы" ТХПК уонна потреббществолар капилоннаһтэн бородуукуһу-аны туталлар, төлөһүүнү кэми-гэр оһороллор. Итинкини ту-гар кэһийдэрин улаатыннар-ыга үлэллэһиктэ. Сана перера-боткаһы салаалары үлэ-кэллэринэһит. Холобур, "Чу-ралчы" кооператив хаалбаһы

оһорор, ыйыыр сана сыаа кэлэр сыл санатыгар үлэ-кэллэри-лэһтэ. Оттон сыаа түһүүнү, тахсытын ырыһык усулуобуйага быһаарыа.

— Бэрээдэк улууус үрдүнэн сатарыйбытыгар, улахан буруй-дар салалта аппаратын үлэһити-нэн тиний оһоһуллууларыгар туох үлэ ыһылларый, ити дьыалалары көрөр суут хаһан буоларый?

— Бу болпууруоска үлэбит мөлтөһүн билиһэбит, үлэ ыһыллар, буруйдаахтар сиһи-эстийэллэһ сылдыаллар, дьыа-лалара суут быһаарыһыгар бэ-риллэн сотору кэминэн көрүлүөктэ.

— Салгыи ыарыһа улуусу-тутар хаттаан күөскэ көбүөх курдукун утары ханнык үлэлэр ыһыллалларый, аһаһас сал-ликтэххэр күөс өттүнэн эи-тэ-тиэххэ сөл дуо?

— Салгыи ыарыһа утары оһуһар ий биллэриллэн турар. Улууус үрдүнэн 25 аһаһас сал-ликтэх дьоннор бааллар, ол иһинтэн эһиги нэһилиэккэ 3 киһи. Бу олус кутталлаах ыары-һа утары оһуһууга нэһили-эниэ бүтүүнэ турунуохтаах. Кыра оһотуттан кырдыаһыгар дияри флюорографическай көрүүнү сыллата барыктаах-тар. Тубдиспансерга дьону эи-тир усулуобуйаһы тутсарыга капитальнай өрөмүөн ыһтар-дыбыт. Мындаһаһыга оһо эи-тэһиригэр анаан сана санато-рин диятэ үлэ-кэллэринэ, эи-тэһиригэр усулуобуйа сөптөөх таһымна хаачылына. Дьону күүһүнэн эи-тир көһүлүһүмэт.

— Бэйэни салайаһыга ки-рэр кэминтэ кэлбитинэн, сир болпууруһун хаттаан туруор-сарбыт сөл дуо?

— Бу болпууруос улууус таһымынан сөптөөхтүк быһаарыллан, кыраныһса олохтоһон турар.

— Пайыһтаахтарга креди-кэ табаар ыһыһын кайдах си-тиһэбит?

— Толору пайдаах киһи олохтоһун бэрээдэк быһытынан потреббщество нөһүө табаары кредиткэ ыһан сөл.

— Бийиги нэһиликэтигэр бэһээринэ тутуоххут, Кында-л учаһагар маһаһын аһарыах-

хыт дуо?

— Эһигини улууус киһини бэ-кээринэ хаачыһылааһыи ма-тата улахан, туһунан пекарня аһыллара экономическай өттүнэн нөһөһтөөх. Кындалга табаар таһааран бырыһыкка атыыһыр киһини булан үлэ-кэллэһитин сии.

Кэпсэтингэ Н. Н. Игнатова, дьяналта үлэтин үчүгэинэн сы-аналаан туран, кэлэр өттүгэр дьону кытары үлэни күүһүрдэ-ргэ, кыраныһсаһы быһаарыга эрдэ быһаарыллыбыта диян ку-отумнакка сокуоннайдык, кырдыктаахтык быһаарарга үлэллэһэргэ, Н. Я. Месников сы-ана наһаа үрдэһинигэр улууус дьяналтата ороһоругар, сүрүннэлэригэр, үүт, эт тутта-рыллар сыанатын үрдэтэргэ, Г. Г. Винокуров арыһылаһыи, бэрээдэги кэһини утары үлэ-кэллэһэргэ, дьяналтата инники-тин күөскэ үлэллэригэр, З. Е. Его-ров бэйэни салайыһынан си-бээһтэн оһоһулаларга туһунан сөт аһаран кыах бэрээлэри-гэр этилэр.

Улууус дьяналтатын үлэтин "үчүгэинэн" эбэтэр "ортонон" сыаналааһыиҥа куолас кыйаһн үлэ ортонон сыаналаниа.

СОЛОВЬЕВКА

Улууспут бу сааһа ыраах нэһиликэргэ Таатта улуһун тер-риторияһын Чоркөөһүнэн Даһа Аммаһыгар ыһири өрүтү кыйа төттөрү аһаһыи тийди-бит. Кырдык даһаны, мырыла-лар бэйэлэргэ эһэллэрини, бэйэ ис суоллаах буолан баран кы-һан оһостуммакка атын улуһунан сылдыар ыһыһы-лаах буолар эбит. Тийиһиһи-гэр хонтуора таһыгар киһи бөбө тоһуоруһан "Чурапчы" коопе-ративка эт туттара сылдыаллара. Ким трактордариһа, ким ат көлөнөн сүөһү, сылгы аһардам-мит этин хөһө суох таһа сыл-дыалларын сөһө, үөрэ көрдүбүт.

Дьяналта отчуотуу туруора кирибит биригээдэ Хаһыйах учаһастар сылдыан муньах тэ-риэтэ, Мырыла тэрилтэлэргэ сырытта, биригээһин наадала-ах дьону кытары көрсүстэ. Кизээ 7 чааска болдуоммут муньах дьон-сэргэ хойутаан 8 чаас саһана саһаланиа. Мунь-

ахха 40-ча киһи сырытта. Отчу-от туруоруллубутун кэминтэн ыйытыларга мустубуттар эл-бэх болпууруһу бэрээдэккэ. Ый-ытылар үксүгэр бу кинтэн ыраах оһорор нэһиликэ кыһалаларын, быһаарыллы-ба-тах болпуурустарын тула буол-лулар. Ити—суол, сибээс, аты-эргиз болпуурустарга, Кэпсэ-тин да итинник хайыһкалаахтык барда.

Бастаһынан тыл эппит А. Е. Макаров дьяналта нэһиликэ-кэ аһсааннаахтык сылдыарын ки-риитикэлэһтэ, онно даһаны от-чуоттары тэрийэ эбэтэр ыһыт түгэһинэн сырыы буолар дият. Обществений бэрээдэк болпу-руһугар салалта даһаны, ис дьыала отдала даһаны мөлтөхтүк үлэллэһиттарын ы-да. Сүөһү бороудатын туһаһы-га зоотехническай үлэ умнуу-га хаалбытын, сиргэ үлэллэһин нэһиликэ мөлтөһүн бэлиэһтэ-тэ. Түгэһинэн ситэр салаа "си-биньыа, куурусса нэһиликэ" хойутаан, аһыйах кэлбитэ өлө-сүтүн булутун аһыһа. Телефо-нуһан сибээс улууус киһиниин суоһун, радио үлэллэһитин, те-левидение биһр эрэ каналынан кэлэрин эттэ. Тутуугар дьяналта үлэтин "куһаһанын" сыаналы-ыһан диятэ. Д. Г. Батарин Мы-рыла-Хатылы суолун оһорто-руу туһунан сыллата эһитит, ту-руорсарбыт даһаны хамсаһын суох диятэ. Почта аһара хойу-тан кэлэрин кириитикэлэһтэ. Уматыһынан сыллата эрэй-дэ-кэрбитинэн, уу суолунан хаач-чыһыи тэрийиэххэ, итиннэх сөптөөх усулуобуйа, ёһкоһтар бааллар диян этин киллэрдэ. С. Д. Петров "Чурапчы" коопе-ратив үчүгэйдик үлэллэһитин бэ-лиэһтэ. Суолу көрүүнэн дьарыктанар улуустаһы тэри-тэ Мырыла суолун көрүүнү-и-тинни кыйаһыт буолаһыи, итиннэ көрүлүбүт үбү олохто-охторго бэрээригэр туруоруста. Биригээһин чаһынай ыһаллар таһыналлара кыаллыбатынан, кооператив нөһүө кэлэр уматы-гы киһинэн нэһиликэ коопе-ратив бэйэ-кэллэһэн биэрэри-гэр эттэ.

Дьяналта үлэ-тэ "ортонон" сыаналаниа.

А. СЛЕПЦОВ.

КИЭН КЭПСЭТИИНИ ТЭНИТЭН

Болугур нэһиликэргэ улууус дьяналтатын тоһус ыһдах үлэ-тин отчуотун тыа хаһаайысты-батын управлениетын нача-лыи К. Ф. Окоченинков туруор-да. Хаһааһытааһар да элбэх киһи мустубут, үгүс интэриһи-рин болпуурустарын быһаар-тардылар, киэи кэпсэтинэн тэ-нитэе санааларын үлэллэһин-лэр. Отчуоту туһааннаах болпу-руостарга элпэтин биһрэн ис-дыала отделитан милиция ка-

питана П. В. Кардашевскай, улу-устааһы үөрэх управлениетын начальнига М. А. Никифоров, ветераннар улуустааһы сбиэ-тарин председатели Л. Д. Бараш-кова, Чурапчытааһы ПО предсе-дители Г. С. Платонов, дороу-буһа, харыһтаһыттан Е. Е. Слепцова ситэрэн-хоторон бэрээдэһэр.

Нэһиликэ сийдыһыгар ку-руук сүбэ-аһа буолар, ыһык-таах тыһын тээрдар, өй-санаа

угар, хараһынан бастагы груп-палаах инбэлиит Г. Г. Егоров бэйэтин этинтэр Мындаһаһы суола бытааныи оһоһуллары-гар, хаачыстыбата мөлтөһөр, автобус уматыга суох буолан сылдыһыкка дьон-сэргэ ай-аныгар олус эрэйдэлэригэр, онон уматыһын хаачыһыиҥа үөһэ тэрилтэлэр көмө-лөһөлөрүгэр тоһоһоһон тохтоо-то. Улууус таһымынан бэйэлэ-рин кыһалаларын, туһааннаах салалталар баалларына сөптөөх туруоруулары, көтүүгүлэри, итэбэһи-быһаһы этилэр. Ыр сыл устата эргэи-тэрилтэтигэр үлэллэһит,

нэһиликэ туһа диян обществен-най үлэ-кэллэһи биригээһин би-эрэр З. С. Хаһаева бурдук быста сыйдыһытыгар, бэһээ-ринэ үлэ-кэллэһи кэмингэ мөлтөһөн эрээригэр, ыччаты, оһолору "кытта" быраабы араһаһыһыири органнар үлэ-рин туһаралларыгар, ветери-нарнай үлэһиттэр "үчүгэйдик үлэллэһиттэригэр, ордуу В. П. Сивцева кыһаһыһаахтык үлэллэһиттэригэр тохтоон сирдэ-х этини оһордо. Маһтан салгыи оһуола директоры Е. Д. Смир-ников, пенсионер, сэрйи вете-рана А. Ф. Ядрихинскай, Е. М. Собакина, М. Н. Луковцева

оһуолаһа бурдук, хортуоплуй скэмэ-тэ буларга көмө-лөһөллөрүгэр манньи муньах-тарга нэһиликэ тэрилтэтин са-лайааһыһыла булгу баар буол-лаларын баһылык ирдикри-гэр, үүтү тоһорон туттарыһыи тэрийэргэ, сантарнай массы-на түүн-күнүс сүүрүүтүгэр хар-гыс суох буолуохтааһар, бөһүөлэһи ыраас, чэбдик, тул-саһаи оһоруулаах буоларын си-тиһэргэ этилэр.

Тутуугар биһр санаанан улу-ус дьяналтатын үлэтин "үчүгэ-инэн" сыаналаатылар.

Г. ПОПОВ.

УЛУУС ДЬААЛТАГА ОТЧУОТТУУР

БЭЙЭ ОЛОН ХААЛБЫТЫН БИЛИНИЙ—
КӨНӨР СУОЛУ ТОБУЛУНУУГА ХАРДЫЙ

Сэтгэлийн 14-р сүлд. Холбоо. Бу күн улуус дьаалтатын байлыга А. А. Шадрин нэвчилээх сүлдэеийн тэрилтэлэртэн сабалаата. Ол курдук, мизэсэ болбоменту эрэйэр, сүбэлээр болпууостардаах: участковой балынаба, культурнай-эстетический киинэ, мааһыинна сыртыта.

Бу Мэлдэхсийн 1500-кэ чугаһыр нэвчилээх, народнай театр, музыкальнй оскуола, агро-оскуола, бурдук Президентский ситимэ кирибт "Агро" ассоциация курдуктары түмэр, улуус олоор - дьааһар бири ойучу мизэни ылар улахан нэвчилээ. Манна дьаалта балылыга Г. Н. Нестерев дьэ кэргэни балаһыаньынан уурайа, бу дуоһунаа инженер-механик идлээх Н. М. Старостин дьэ кэргэни олохтоох киһилэрэ ананан үлэлээн эрэр.

Улуус дьаалтатын отчуоттуур муньаха күнэ 8 чааска болдоон, кыра кэргэнилээх сабалаана. Урутаан эттэххэ, ычат дьон бу да сырыга сүлдэри наадалаарынан аахталар. Онон эмиз маньык түмсүүлэргэ нэлдэи кэлэр орто саастаах уонна сааһырыт "сир түмүктэрэ" дээр кырдыаһас дьон кэлбиттэр. Балылык А. А. Шадрин онорбут отчуоттуур дакылаата бу да сырыга дьон болбоменту улаханник тарта, бири онуку толкуйдаата дабын. Киһи дакылаатын улуус бу сүл 9 ыйын статистический көрдөрүүлэртэн сабалаата, ол кэргэнтэн быыбарданан үлэлэбэт сүлдэри иннинээх сүлдэри кытта тэнили тутан кэлсэтэ. Эрдэгэни отчуоттарга сырдаталыбытын курдук, улуус экономикай, социальнай уонна

культурнай эйгэс үгүс ситиһилэрдээх: бааһынай хамсааһыныгар, собогуолка үлэтигэр, тирэх хаһаайыстыбалары тэрийиңгэ, дьэ кэргэи экономикай сайыннарыга, үөрэхтэһиңгэ, ис суоллары онорууга, тутууга. Манна тьл этинилэргэ да бэлэһэттэри курдук, ситиһилэр бочумнаахтар. Ол курдук, балылыгынан быыбарданыгар программатыгар киллэрбит бары сүрүн пууннар, хайскалар утумнаахтык толоруллан нэлэрэ сэнэртэ. Холбоор, хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэри сүһүөххэ туруорууга, соругу ылар буоллаха, очотооһуга баар суох икки ардын олоорбуттар: маһи танастык комбинат, "Күнэй" предприятие уо. д. а. кыахтары ылылар, сана үлэ мизэстэри таһаарыналлар. Анардас бу сылга улуска 258 сана үлэ мизэстэ тэбэстэ. Предпринимательство үлэстэ сайдар, бурдукка, чуолаан киһи сири бурдугун үүнэрингэ үс сыллаах программа баар. "Бурдуга суох" тьа хаһаайыстыбата сайдыбат "дизн өйдөбүлү индигэ улуус дьаалтатынан утумнаах үлэ ытыллар.

Дакылаат сүмүһүн дьон олохтоох бэйни салайыныи, бэрээдэ, чох, нефть оттук, суол, бааһынай хамсааһыны, кредит болпууостарыгар үгү, эт собогуолкатын, сыаналарын ыйыталастылар. Кэлсэтингэ 12 киһи кытына. Үксүлэрэ улуус дьаалтатын ытар үлэтин "үчүгэинэ" сыаналаатылар уонна онуку уурааха кириэ. Тьл этинилэргэ улуус үрдүнэн үлэс-хамнаса өрө көтөбүллүү баарын итинни үрдүктүк сыаналаан, биһирээн туран, онуоха бэйэлэрин нэвчилэртэри олобун тэниэн

көрөн, олохтоох дьаалталарын уонна нэвчилээх уопсай үлэтин "уоттаахтык" кириити-кэлэстилэр, ол иһигэр тус бэйэлэрин эмиз киллэринэн. Кырдык, истэ олорон бу курдук элбэх киһи түөлбэлээн олоор нэвчилээх улуус ити ытар бары дьаалтарыттан арылланан олорон хаалбытын киһи эрэ итэһэйэ суох курдук. Ол туһунан олохтоохтор этинлэрин истэһин.

— А.А. Шадрин дакылаатынан астыным. Балылык буоларыгар эппит былааннарын барытын утумнаахтык олоххо киллэрэри көрө билэ сүлдэбыт. Ону Президентит, Правительство эмиз сэрдэхтик сыаналаатылар. Хомум дизн бири: улуус дьаалтата, былааньы тэрилтэлэрэ бордугусуяны тутары сыллаагы былааньы республика кыайан кемүсхэбэттэри түмүгэр балаан ыйыгар үт тутта тохтоото. Маньык улуус исторياتыгар суога. Аны улуус дьаалтата, Правительство үлэлэрин отчуоттуулар, оттон нэвчилээх балылыга отчуоттаабаха уурайда, — дизтэ бааһынай С. И. Сергеев.

75 саастаах П.Н. Андреев кырдыаһас: "Улуус кайа да нэвчилэртэн мөлөтүк олооробут", — дизн туран, олоор холбоурдарынан чинэтэ. Ол курдук, трактордаах үгүс да, бөх-сыыс уулуссара куллар, массыналар саас суолу тобо сүүрдэлэр. Мань салбаан үгүстэр бөлүөлөк көстүүт мөлөбүн, олоор дьэлэр сэрэгсителилэртэри, сааскы уу кириэн уулуссалар икки ардыларыгар да сүлдэһи быстарынаан, суолу, муостаны тутарга туруорустулар.

— Лаппа кырдыбыт дьон бөлүөлэртэ буоллубут, Урук-

ку аатырбыт Эрилик Эристин аатынан сохос сабанаабыт аны суох. Обществений формованилар бааллар эрээр, "Абалар түмсүүлэрэ" дизни, баара - суога кыайан муныахтаабакка тэринэ иликпит. "2000 үтө дьаала" хамсааһыныгар биһиги эрэ нэвчилээх тугу да үлэлэбэтэ. Балылыгыт 30-ча сыллаах тууу. Ону өрөмүөннэһиңгэ бири кэмэ коммунистар субоутунукутаабылыт. Бьчат кытыбат, — дизтэ пенсионер А. Д. Аммосов.

— Нэвчилээх сдохун тэринэр сабана: "Аны биһиги күммүт", — дизн тыластыт дьонно бааллар. Ханналарый, бүгүн да суохтар. Дьон кытта үлэ суох. Бэйэбэт да бу трибунааттан этэн бараан онон бүтэн хаалыт. Салгыи киһи да үлэлэбэтэ эбит. Сага балылыктыт үлэтин былааннаан, дьонно тылин, дьаалын тэрдэр буолуон наада. Бүгүн дьаалта аппаратынан бири да үлэһит көстүбэт, балылык собогубун баар, — кирииткэ уоттааһын аһар пенсионер М. П. Филиппов.

Участковой балылыга враһа А.П. Илларионова, агро-оскуола директора Е. С. Сидоров, пенсионердар М. П. Зверстов, П. П. Флегонтов, Д. В. Павлов, бааһынай В. Г. Габьшев, культура үлэһит Н. П. Аммосова нэвчилээх балылыга, котельнай, суол тутуллууттар, муус-мас тэлиитин енетүгэр сыаналар бэрээдэктэри, орто оскуола табаарынай кредити туһаннарага, төлөһүүтүн болдубун уһатар, нэвчилээх бэйгэ автобустаах буоларын ситиһэргэ, театральнай көстүүмгэ үбүнэн көмөлөһөргө уо. д. а. болпууостарга санааларын эттилэр.

Кырдык, нэвчилээх тууу барбатага ырааппыт. Барыһыны өрөмүөн да сиплэт буолбут, таас бааньык тутуута сабаламьыта онуку хаалыт, олохтоохтору "үтө дьаала" хамсааһын да дыгыс гынарбатах. Бэрээдэги кэни аспыт сылан улаалыт, маньаа киһитиннэрэн биллэрэн иһи эмиз кыаллыбат. — Атын нэвчилээх олохторун бэйэлэрэ көрүнэ олооролор, элбэи ситистилэр. Бастан кырдыаһастар сабалайлар эбит, онтон ычаттара туруналлар. Биһиги буоллар, маньаа тьл-өс буолан бараан, хаалларан кэһилэр, төннүбэт эбиһит. Көрүнүбүн, үлэлэһиңгэ, — дизн эттэ түмүктүү курдук пенсионер-учуутал П. Г. Старостин.

Дьэ, итинни тьл эппит дьон манна М. П. Филиппов: "Үчүгэй эт былчархайдааһын кэриэтэ, улуус үчүгэй үлэтин балылыгар биһиги эрэ нэвчилээх олорон хаалыбыт", — дизбит бири киһи курдук чинэтэн биһирдэлэр итэһинэ сага балылыктара Н. М. Старостин балары учуоттаан үлэни тэрийэригэр баардылар, онуоха күүс-көмө буоларга эринэрдилэр. Икки мөкүттэн кыратын талалларыны, холбоолор уопсай үлэ итэһиңгэ киэптээн отчуотка кытыбыт доруубуйа харыстабылын уонна үөрэх управлениларын бэрээдэбитэллэригэр болпууост, ыйытык да онорбокко хааллылар.

Онон биһиги, бөлөх чилиэннэрэ, бэйэ итэһиңгэ билини — көнөр суолга хардыи дизн санаалаах бүгүнгү муныахтан тарастыбыт. Онуку, бу холтоболоорго уруок буоллар сеп этэ.

С. МАКСИМОВА.

Улуус дьаалтатын сүл тобус ыйыгар үлэтин отчуотун Чакыр уонна Хайахсыт олохтоохторугар алтынны 9 күмүгэр балылыгы солбуйааччы, тьа хаһаайыстыбатын управлениетин начальнига К.Ф. Оконешиников туруода. Отчуоттуур бөлөх таастаабыгар коммуналнай тутуу управлениетин начальнига А.М. Кирилин, үөрэх управлениетин начальнига М.А. Никифорова, доруобуйа харыстабылын управлениеттан кылаабынай враһи солбуйааччы С.С. Сибирикова, ис дьаала отделитан милиция капитана П.В. Кардашевский, ветераннар улуустаагы сэттэтири предсэдэтэлэ Л.Д. Барашкова уонна Чуралчытааһи потреббщество предсэдэтэлэ Е.П. Попов сырытылар.

ЧАКЫР нэвчилээх муньааха 50-ча киһи кэллэ. К.Ф.Оконешиников дакылаатыгар улуус дьаалтата ытар бары хайысхага үлэлэри: онорон таһаарыга, бюджет эйгэтигэр, тутууга, суол оноһууттар, эргэһиңгэ, үөрэһиңгэ, доруобуйа харыстабылыгар, ычат политикаыгар, о.д.а. сырдатта итэһинэ тьа сири олохтоохторун ордуку долугар тьа хаһаайыстыбатын болпууостарыгар киһини тохтоото. Дакылаат сүмүһүн ыйытылар киридилэр, тьа сири дьонун-сэргэтин долугар болпууостар манна таарылыннылар.

"Администрацияба көрүллэр бензин, солярка үөрэх тэрилтэлэригэр кайда түгэтиллэрий?", "Оттук сыаната үрдэтэ, өсө үрдө дуо?" дизн ыйытыларга Ксенофонт Федорович: "Оскуолаларга

Чакырга, Хайахсыкка

оболору таһарга дизн олус кыра, ыйга 500 литр, бензин көрүллэр. Маньаха эһиги бэйэрт нэвчилэһиңгэ өнө онорон харчы киллэринэр сыалгыт туар. Билигин олохтут сайдар, сыананы ыары туар, бензин сыаната 10 солкуобайга тийэрэ сабадалар. Бизэ нэвчилээх түөлбэлээн "Туймаада-нефть" филиаллара аһыллан аатозаараалар үлэлэхтэрэ", — дизн хоруйдаата.

"Сир чааһынай бас билиңгэ барилинэһинэ атын сиртэн харчылаах киһи кэлэн атылаһар быраалтаах дуо?", "Бурдук үүнэрингэ бааһыналары комиссия көрө дуо?", "Чакырдар бурдук ыйан аһаһытыгар аһаабат дуоһунт, онуоха эһиги тутуун көмөлөһөбүтү?", — дизн уо. д. а. сиргэ сыһаннаах болпууостарга сир улуус эрэ иһигэр түгэтиллэри, ону атылыр, атылаһар боууларыи, икки-үс сүл иһигэр бу сир күрүөлэмэххэ, оттоммокко хаалар түгэнигэр дьаалтаба төннөрүллэр итэһинэ комиссия түгэтиллэр сир сагаттан көрөн бараан түгэтири, бурдук ыйы курдук кэскиллээх салаан дьарыктанар бааһынай уонна чааһынай хаһаайыстыбаларга септөөх көмө оноһулара кууулуларин туһунан К.Ф.Оконешиников эттэ.

"Республикага салгыи ыарыта наһаа тэнидэ, биһиги улууспуттар бу бааһыинна кайдаһый?" дизн ыйытыга С.С.Сибирикова: "Улууспуттар билигин туругунан 340 киһи учуоха туар, 600 тубер-

кулезнай санаторийыгар икки сага корлус "Азия оболоро" фонд үбүлэһининэн тутулан үлэс киридилэр, бу ый республика үрдүнэн салгыи утары охсуһар ыйынан биллэрилини. Салгыи утары охсуһууга хас биридин киһи кытыһаахтаах, ол иһи икки сүл иһигэр рентген снимогар түспэтэх дьонно кэлэн бэрэбэрэллэригэр булгуччулаах", — дизн эппиттэстэ.

"Мааһылыга пайыктаахтарга дизн тобо чэлэтин оноһуллубатыт", "Биһиги нэвчилээхтигэр участковой суох, тобо?", "Пенсионердар үгүспүт, ол эрээр государственнай сулуусна үлэһиттэрэ үрдүк пенсияга тахсаллар, биһиги 40-50 сүл устата киһилэр сабаны үлэлэбэтэхпит буолуо дуо?", "Улуустаагы гимназия базата мөлөх, маньаха тьох былааннааххыт?", — дизн, оттон да атын нэвчилэһиңгэ долугар болпууостарга хоруй иһитилэр.

Ыйытылар кэнилэртэти тьл этинигэр киридилэр. Олохтоохтор, бастатан туран, уһуааһа сага дизн наадатын бэлэһэттилар. Хаһан баар оскуола уонна уһуаан нэвчилээх сирэинэн буолар. "Кэскилбитигэр, кырачааннарытыгар кыһамнаппыт, суулар куталлаах эргэ балылыга дьэтигэр үлэлэбилиит тобус сыла буола. Нэвчилээхтигэр алтатыгар дизн саастаах 80 оло баар, оттон 27-тэ обону уһуааһа сырытыннарар кыахтаахпыт. Бэйи үлэлэһиңгэ септэһиңгэ надээр киһи нэвчилээх буолула", — дизн

этэ, "Хайдах маньык дьэһэуокка үлэһиңгит?" дизн сөбөллөр, онон сага уһуаан тутарга сеп буолла", — дизн уһуаан септэһиңгэ, бэйгэ билинэринэн, хаһыс да төгүлүн туруоруста.

Н.К.Афанасьев дизн пенсионер билигин чөл олох олохтут ирдэбилэ буолбутунан, арыты атыта нэвчилээх бобуллубутун үрдүнэн, ычат өйүн-санааны сүүрүк лиһбэ олус дэлэбитин утарарын биллэрдэ.

Оскуола директора Т.В.Адамов кырым нэвчилээхтэргэ эһи бензин, солярка көрөллөрүгэр баатын эттэ.

Уопсай муньах кытыһаахтара улуус дьаалтатын быйыгы сыллаах үлэтин ортонон сыаналаатылар уонна инниктин ситиһилээхтик үлэһиллэригэр баардылар.

xxx

ХАЙАХСЫККА муньааха баара-суога 27 киһи сүлдэи отчуоту иһиттэ. Мань муньах үлэ чааһын кэнигэ буолбутунан быһаарыаха сеп эрээр, нэвчилэһиңгэ, улуун үлэтин хамнаһын, олобун-дьааһын интэриһиригэр киһи кэлэн дьаалта тылин-өһүи истэи да сеп этэ.

"Улуустаагы капиталнай тутуу управлениетин сыаналара ыраахан", "2000 үтө дьаала" былаана улуска төһө туолан иһэрий?", "Үтү туттары нэвчилээхтэргэ тобо тэһэ суоһу?", "Рейдлэр нэвчилээх ахсын ытыллаллар дуо?" дизн

уо. д. а. үгүс киһи мунаарар болпууостарыгар барытыгар эппит барилини. Олохтоохтор, тьох-ханнык иннинэ, социальнай болпууостары туруорустулар. Ол курдук, нэвчилээх саамай куһаҥа туруктаах оскуола квартальнай котельнайын сагаттан тутарга үлэ ытыларыгар итэһинэ бары улахан объектары, контуораны, кулуубу холбуу итэһиңгэ санааларын эттилэр. Итин таһунан, мааһыинна хаһаайыстыбанай табаардар суохтары кэриэтэ, балары атылаһаары сыры аһы улуус киһигэр кириэр кыаллыбатын, онон собуруу нэвчилээхтэргэ бири хаһаайыстыбанай мааһыны киһинэн үлэлэртэргэ бабаларын эттилэр.

Оскуола директора В.В.Дьяковский суоллары үчүгэй эрө өтүүн талан онорбокко, ардах-хаар түстэ да баараан, халтараан буолар суолларын бастатан туран онороллорууга этии киллэрдэ.

Дьаалта отчуотун сыаналыыр тылы үс киһи эттэ. Онон быйыгы үлэ-хамнас сүрдэһиңгэ ытыллыбытын, чуолаан тьа хаһаайыстыбатын эйгэтигэр уонна социальнай үлэлэргэ ситиһилэри бэлэһэттилар, ол гынан бараан, сиплэт-коппот өрүттүгэр билигин да бааллар, холбоура, ычаттарга үлэ кайа да көрүнэ ытыллыбатах, дьаалта нэвчилэһиңгэ кытта сылга биридэр көрсөрө кэлтэһэй. Муньах кытыһаахтара дьаалта үлэтин "ортонон" сыаналаатылар.

С.БОРИСОВА.

УЛУУС ДЬААЛТАТА ОЧУОТТУУР

ҮЛЭНИ — “ОРТОНОН”, “ҮЧҮГЭЙ ОРТОНОН”

дьяалта өгүүтгэн өйбөр наадатын тууруста.
Дьяалта үлэний “ортонон” сыналааталар.

МУГУДАЙГА очуоту истин кэннхтэн ийлылларга киирдилэр. Олохтоохтор ордуу бэйзэн салындын дин туу-ханын, үлэз суохтарга туох көмө көрүдэрин, дону дьяалтаах онгоруута туох үлэ бытыларын туохдусталар.

—Сут-кураан сыллар эргидэхтэринэ хайдах бэйзэн үбүлэнигэ буолабыт, дин тутатына кини хоруйдуу киирдэхтинэ?—дизн тутатына кини хоруйдуу охсубат болуруоба күөрэйэ кэтон тадыста.

—Сылгыттар хамааста хайдах толоноруй уонна тобо нэбиллэх ахсын чааһынай сылгыны көрүү толобур араастарый?—дизн М.М.Потанов мыйлар.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетин кылдыһынай экономийа И.Г. Михайлов киилэр салындын министрстволарынан тобо харчы кэлэн үлэнтэ министертвоарынан үлэриллибитин кэпсээтэ. ханнык сааһанан үлэриллибитин кэпсээтэ. Сылгыттарга, барыта 118 киһиэхэ, спец-таһас адалыһан былырыны түнүстүлүбүтүн, мыйдабы адалыһан сылгыныкка сылга 400 солк. хамаас тарбаа сылгыныкка сылга 400 солк. бидьалыһытын кэпсээтэ. Оттон чааһынай сылгыны көрүүгэ толобур улуус үрдүнэн биһир тариф бидьалыһааһын быһаарда.

—Оскуоланы сылгыныга эппиэттэһэн ЖКХ сүтэр, толобурун кини млар, ол эрэри дуоһабарга эппиэттэ температурнай режимигэ эппиэттэһэбэт буолабыт, ылыт харчытытан тоһотун буолабыт, дин олохтоох оскуола директора В.П. тэнээроруй?—дизн олохтоох оскуола директора В.П. тэнээроруй. Онуоха ЖКХ управлениетин начальнига В.И. Невгородов температурнай режим тутуудууа өгүүттан эрэ буолбакка, котел уонна динэ турууттан, ис систематтан эмнэ улахан тутуудууаһын санатта.

Кэпсэтин кэннхтэн тыл этинтигэр баһылык К.Н. Жирков динэ кэрэтин экономикатын туруктаах онгоруута туһуламмыт кредит улуустарга араастан бэриллибитин (холобур, Намга—20 мөл., бийиги улууска—5 мөл. солк.) бэлэттээн туран, бу өгүүтэр үлэни салгыырга туруоруота. Аны техниканы, тракторы атылааһыны нэбиллэһэн ахсаанын учуоттаан ылары эттэ.

Түмүккэ уопсай мунууах хыттымылаахтара улуус дьяалтатын үлэни “үчүгэй ортонон” сыналааталар.

Р. СИБИРЯКОВА.

Сэтгэлийн ый 14 күнүгэр И. И. Яковлев салайар болобо Толой уонна Мугудай нэбиллэхтэригэр сылдан улуус дьяалтатын очуотун туруорда.

ТӨЛӨЙГӨ. Уонча пенсионеры кытары, сүрүннээн, орто саастаах, билгитин үлэ-хамнас үлүгүр-сылдыар араа итэһэнэ эдэр ыччат сик хоту кэлбит. Очуот ийитиннэриллибитин кэннхтэн ыйгытыларга дьон-сэргэ ордуу долгууар өрүттэрэ таарылынылар.

Ол курдук, Чурапчы сэлэмнэһитигэр таас билиһин тутуута хайа таһымга тийэн турарын, уопсайынан, тутуута туох былаан баарын, үт туттарылар сыаната тобо кыратын сурастылар.

—Нефть Саха сиритэр хостонор буолан ээр, ити эрэри уматык тобо олус кэмчиний? Ордуу салынты от-мас үлэни кэмнээр эрйдэнэбит,— динэ В.Д. Хоютапов.

—Кырамык, Саха Республикатыгар нефть бордоукатын хостонун уонна переработкалааһын Орто Бүлүүтэри уонна Талакааннааһы разрезка ылыттар, билгитин конденсат онороллор. Республиканы барытын хааччылар буолалларыгар аны 5-6 сыл наада. Онон уматык сорох көрүгүн соһурууттан адалаллар, ол иһин сыаната да үрүк, тыа сирин наадыһытын толору хааччылар кыада суох,—дизн Иван Иванович хоруйдаата.

—Нэбиллэхтэригэр врачобнай пуун аһыллан сэл дуо?—дизн биһир бэрт кэскиллэх дьяалта ыйгытын киирдэ. Онуоха доруобуйа харыстабылын управлениетин бэрэстэбинтэ А.И. Пермяков манчык хоруйдааттэ.

—Федеральная норматив динэ баар, ол ирдэбиллэһэн бэлтараа тыһыынчаттан ордуу нэбиллэһэнэ, пуунга врачобнай учаастак тэриилэр. Ол эрэри эһиги, нэбиллэһэнэ наадыһытын уонна олох көрөбүлүн салайтаран, бу болурууру туруоруоххутун наада. Онуоха сөптөөх база нэбиллэхтэригэр баар.

—Нэбиллэхтэригэр врачобнай пуун МТС трактора тодороро, бийыл ол суох буолар динилэр, очуотугар бийиги хайдах отгонон-мастанан, көрүлэн олоробутуй?—дизн П.Х. Попов ыйытта. Итиннэ нэбиллэх баһылыга И.И. Аммосов өссө икки

сыллаабыта “Чурапчы” МТС ГУП-динэ тэриилэ кытары дуоһабарлаан нэбиллэхтэ сирин онгорууна дьяалтанарга үлэни садалабыттарын кэпсээтэ.

Тизир-таһар онгору эмнэ бу тэрилтэ ылыммыт, ол эрэри онгоруллубут үлэбэ нэбиллэһэнэ толообот буолуута улахан харгыһы үөскөтүт. Ол түмүгэр МТС линиятынан үлэнир дьон хамааста толоон илэк, салгыы биһирэ үлэниргэ ыарахаттар үөскээбиттэр. Биһир итинник көстүү сибээскэ буолбут. “Сахателеском” ГП Чурапчытааһы филиалыгар нэбиллэх кэлэ 27 тыһ. солк. буолбут (ый айы 4 тыһ.). “Биһир өгүүттэн нуруот куурун үлэһэн телефон линиятын тараан 100 телефоннай точканы килэртэрдикит, иккис өгүүттэн телефоннай онгору толообоптут”,—дизн туран, баһылык дьэ бу болуруурурга тустуах үлэһиттэр өгүүтэригэр итиннэ нэбиллэһэнэ куурун улахан үлэ бараастааһын санатта.

—Рынокка олоробут. Рынок динэ хардарыта убаастаһык, өйдөһүт, өйөнсүү уонна толобур буолар динэ түмүктээтэ кини.

Кэпсэтингэ хас да кини кытылыа. Ветеринар сөбүлэһтэрин председателэ С.Е. Сивцев динэ кэрэтин экономикатын туруктаах онгоруута кылаабаастар көмөлөрө улаханын бэлэттээтэ, холобурга кини кэргэниһин быһыл 5 аттар тоһа үтү уонна 1,7 тоһа эти туттарыттарын аралла. Манник хас нэбиллэх айы баарын этэн туран, пенсионерлар үлэлэрин көбүлэһин быһымынан киилэргэ көрүү-конкурсу эмнэ тэрийэр наадатын санатта.

Түмүккэ баһылык И.И. Аммосов нэбиллэһэн итинки былыныгарын сырдтан тыл эттэ Толойдор өссө 1995—1996 сылаахтан “үтө-дылаһа” хамаһыны садалаан, телефоннай сибээһи килэртэригэр, таас оскуола тутуутун садалабыттарын итиннэ Е.Е. Адамов динэ кэрэтин учууталлар олорор квартираларын, бийыл спортивнай сааланы тутан үлэбэ килэртэригэр кэпсээтэ. Аны бидьлэн боһулазк илин өтүгэр электро-уот киириитин уонна таас оскуоланы салгыы тутуу үлэбэ баарын санатта. Толой уонна Бахсы курдук сыга нэбиллэх буолан барытын сагалыт тэринэ сатыыр харчы учаастактарга

УЧАСТАКТАРДААҢЫ БЫЫБАР КОМИССИЯЛАРЫГАР УЛАРЫЫНЫЛАР

3 №-дээх Болтонотообу быыбардыр учаастакка

Гоголева Ксения Николаевна онугар Литвинцева Ирина
Гаврильевна—чилиэн, госстрах агеһа.
Картузова Татьяна Николаевна онугар Березкина Светлана
Константиновна—чилиэн, үлэз суох.

4 №-дээх Кындаллааһы быыбардыр учаастакка

Кампеев Дмитрий Дмитриевич онугар Дуранов Ефрем
Егорович—чилиэн, үлэз суох.

11 №-дээх Мугудайдааһы быыбардыр учаастакка

Сивцев Николай Иннокентьевич онугар Захарова Люция

Васильевна—чилиэн, орто оскуолаба ЭВМ оператора.

Жергина Анна Ивановна онугар Матвеева Аксинья
Алексеевна—чилиэн, дьяалта-сад музыкальнай салайааччыта.

15 №-дээх Уһун Күөллээһин быыбардыр учаастакка

Макаров Петр Петрович онугар Баишев Борис Пахомович, пенсионер
чилиэнтэн председателгэ уларытылыһа.

Трофимов Петр Дмитриевич, бааһынай хаһаайыстыбатын баһылыга,
чилиэнтэн председатели солбулааччыта уларытылыһа.

Коркина Ульяна Петровна, потребобщество кассира, быыбардааччылар
холбоһуктарын чилиэһинэн аһаһа.

Улуустааһы территориальной быыбардыр комиссия.

БОЛУГУР НЭБИЛЭГИН ОЛОХТООХТОРУН БЫРЫЫЛАРА

Билиһин кэмгэ дойду үрдүнэн буола турар уустук экономическай уонна социальнай быһыкка - майгыга сонуннары тарбатар маассабай информация средстволарыгар наадыһы күүтүрдэ. Бийиги, улуус биһир улахан уонна чизикс нэбиллэхтэ, бу соторуулаабыта буолан ааспыт СР Правительствоота онгоруу уонна бүгүн улуус дьяалтатын үлэни очуоттуур мунууахтарыттан да сирдээн, күннээһи олохтутугар- дьяалтыгыгар буола турар соһиһиелары кэмнээр ийитиннэрэн-биллэрэн иһин хас биһирдикитигэр хайдах курдук суолталааһын өссө төгүл итэһибит.

Улуустутугар баар маассабай информация средстволарын сайдыыларыгар нэбиллэһэнэ эмнэ кыттар эбээһинэстээх. Итинник хардарыта өйөһөн үлэһири сыалтан, бийиги, Болугур нэбиллэһин олохтоохторо, бу мунууаһынан туһанан, улуусту олохтоохторугар ыгырык ылынарга быһаарыныбыт. Ол эбэтэр сана XXI - с үйэ бастагы анарыгар тапталлаах улуусту хаһыатыгар “Саһа олоххо” ХАС БИИРДИИ кал сурутарарын ситиһэргэ эбээһинэстэһэбит. Итиник, бу этилибит кэмгэ, “Саһа олох” хаһыака сурутууну 150 экзэмплярга тиздэргэ соруктэһэбит итиннэ улуус бийи олохтоохторун бийиги бу ыгырыкытын өйөһүтэрэ динэ эрэнэбит. Бу кэлэр сылга 70 сылаах үбүлүөйүн бэлэттир тапталлаах хаһыаптыгыгар дьону бэлэхлэһи буолуоба.

УБААСТАБЫЛААХ УЛУУСПУТ ОЛОХТООХТОРО!

Улуус олоһун - дьяаһын, күннээһи сонуннарын сырдатар “Саһа олох” хаһыака сурутарары, кини дьын-хаччы хас биһирдикитигэр күндү, кэтиһиллэх доһорбут, сүбэһиллэйт.

Бийирын нэбиллэх уопсай мунууаһынан сэтгэлийн ый 14 күнүгэр ылылыһа.

ҮТӨ КИҢИ УМУЛЛУБАТ

Мин Семен Ильич Жиркову бэрт үчүгэйдик билэрим. 1952 сылтан ыла Чурапчыга ССКП райкомун пропаганда отделын сибидиһсийнэн үлэһэбитим. Ол саһана кини Хайахсыт оскуолатын директора этэ уонна политическай үлэбэ пропагандаһынан үлэһири.

Кини кизик, дирик билиһлээбэ көрүүлээбэ. Наһаа аһара, үрдүк культуралаах, дьиппизн киһи этэ.

Бийиги олус талсан көрүлүүр буоларбыт. Саахыматтыырыбыт, преферанстыырыбыт. Ол иһин туһунан терминнээх этибит: “Е4” эбэтэр “Семь первых” дин. Ол аата, саахыматтыыбыт дуу, преферанстыыбыт дуу дин өйдөбүлүлээх.

Киниэхэ анааммын “Саахыматчыттарга” дин хоһоонмор бу курдук этэн турардаахпын.

“Сулусмун, сылгыбын
Солутан ылааччы,
Солумар ахсуулаах
Судургу соннуулаах,
Соһоох эрлэин,
Суркуолуур Сэмэним,
Суолланын-истэнигин,
Суолуулар кэптэнигин.

Кэмник сылларга
Кэмэ суох кичэйэн
Саахымат сонунун
Саланник үлэһитин,
Сэрэниг сэрбэһин—
Сиртибэ буолуоххут,
“Хортуоска” ылааххыт,
Хомойо сылдьааххыт”.

Бу киниэхэ эрэ буолбакка, атын доһоттордоор Дмитрий Сергеевич Пос-

Дуобакка Саха
Республикатын үтүлээх
тренерэ С.И. ЖИРКОВ
төрөөбүтэ 80 сылын
туолуутугар

тиковка, Михаил Прокопьевич Ефимовка эмнэ “суһурууһаны” этэ.

Үтө киһи өлбөт, юниһи аата өйгө-санаада иһэн хаалан умнуллубат уонна хаһан, ханна баһарар көмөлөһөр, үөрдэ-көтүтэ сылдыар буолааччы. Бийиги Сэмэмит онук дьонтон биһирдэстэрэ.

Роман Семенович ПОПОВ,
сэри, үлэ, спорт уонна
коммунистар партияларын
ветераннара.

КРИМИНАЛЬНАЯ ХРОНИКА

Улууска ааспыт нэдиэлэбэ, ол аата сэтгэлийн 5—12 күннээһингэр манчык быһылааннар бэлэттэһиллэр.

Сэтгэлийн ый 5 күнүгэр Мьондарааһы участкавай билиһиһиһи Старостин А.В., 1979 с.т., Болугур нэбиллэһин олохтоохто, быһырынан сириннээх билиһин сирдэ астаран көрдөрбүтүн туһунан биллэрин киирэн, быһаарылла сылдыар.

Сэтгэлийн ый 6 күнүгэр Белоз В.Н., 1953 с.т., Чурапчы сэл, олохтоохто төбөтүгэр эһийиллэх Чурапчытааһы балыһаа көрдөрбүтүн туһунан биллэрин киирэн, буруй састааба суоһа быһаарыллыһа.

Сэтгэлийн ый 7 күнүгэр кини балыһа хирургическай отделениетигар Бурашев А.А., 1973 с.т., Арчылаах маһаһынын көчөгэра, хаһас кэдэһигэр эһийиллэх киирэн, быһаарылла сылдыар.

Ити күн Кытаанааха кини котельнай таһыгар турар цистерна монтажийн үлэлэр бара турар кэмнээһингэр эһийитин туһунан биллэрин киирэн, матырыһаала прокуратура быһаарыһыгар сылдыар.

Эмнэ ити күн улуустааһы кини балыһа суһал кематүгэр Адамов С.С., 1973 с.т., ханна да үлэһэбэт, Чурапчы сэл,

олохтообо, туһуһугар эһийиллэх көрдөрбүтүн туһунан биллэрин киирэн, холуобунай дьылаа көбүтүлүһүнэ.

Сэтгэлийн ый 12 күнүгэр Одуулуун нэбиллэхтэ Тоскин В.Л., иккис буолан Одуулуун олохтоохтор Н.Н.Павловка эт-хаан эһийитин онорбуттаро, быһаарыһа сылдыар.

Эмнэ ити күн Толоһонно билиһлэбэт дьон Е.М.Соколенковка эт-хаан эһийитин онорбуттарын туһунан биллэрин киирэн, прокуратура быһаарыһыгар сылдыар.

Ити күн Чурапчы сэл, олохтообо П.Дьячковскай дьонтигэр эт-хаан эһийиллэх кэлбитин туһунан биллэрин киирэн быһаарылла сылдыар.

Милиция сотруднигин соһуоннай ирдэбилин толорбокко, утарылаһыны онороннор административнай эппиэхтэ тардылыһылар:

Капитонов Г.Г. — 1961 с.т., уоттак быһыһыр этэрээттан.
Куликин А.С. — 1973 с.т., ЧОО көчөгэра.
Захаров В.В. — 1971 с.т., “Догордуру” ЧП огранцига.
Иустинс С.Н. — 1976 с.т., “Падани-Даймонд” огранцига.
Общественай мисстэрлээх аргыы испит туруктаах сылдьан 24 киһи мисэрлэһэнэ.

ИДЬО штаба.

Сэтгэлийн 26 күнэ - Улуу Муньяадын депутаттарын быбардыр күн

бүтэрбитэ. Ити кэмнээд биир саамай кэрэ-бэлиэ өйдөбүлүнэн маачаха абата Миитэрэй Сиссин биир тыһааһы туттан вэлосипел атыласпыт үөрүүтүн ахтар. Улахан кылаастарга үөрэнэр кэмгэр Чурапчыга олорон биир Иннокентий Семенов диэн корей киниттэн мотоциклы ытарга, хаартыскаа түһэрэргэ, чаһыны, о. д. а. олох-дьаһах техникаларын өрөмүөннүүргэ, онус кыла-

кирбитэ. Биир кэмгэ отделеение совхоз, оройуон көһөрүллэ сылдьар знамяларын 5-хи биирдэ ылан турардаах диэн билигин очотоору кэмгэ үлэлэ-биттэр кизн тутта, астына кэпсииллэр. Оройуонга оттооһунга, үүтү ыһынга, ыччат сүөһүгү төлөһүүгэ отделеение иеники күөһүгэ сылдьыта. Итиннэхэ, биллэн турар, управляющей киллэрбит кылаата улахан.

1972 сыллаахха дьиз кэргэни балаһыаньатынан Дьокускайга көһөн кирибиттэрэ. Итиннэ өрөмүөннүүр-аварийнай биригээдэ биригэдири-нэн үлэлэзбитэ. Үлэтигэр

Манна таһаарылаахтык үлэлиин сырыттабына оройуоннаагы райпотребсоюз систематыгар уларыйы киллэриллэн Болтоно, Хатылы, Одьулуун холбоһон туһунан эргинэр тэрилтэ (торговой куст) буолууларыгар Николай Яковлевиһы директорунан үлэлээ диэбиттэригэр сөбүлэспитэ. Ити үлэлиир кэмигэр дойдутугар сага маһаһын онгортотуба.

Калин сөбүлүүр идэтинэн, механигынан совхозтар үрэллэхтэригэр диэри үтүө суобастаахтык үлэлэзбитэ. Болтоно механизатордара оройуонга биир бастыһынан буолууларыгар, 1988 сыллаахха

туһугар туох эмэ туһалааһы онгортотубун, хайа эмэ өттүнэн кемелестөрбүн диэн. Сельсовет исполкомун председателинан үлэлиир кэмгэр нэһилиэк кулууба умайан хаалан сага тутууну көрүт күүлүнэн ыппылпыт. Маньаха техниканы туруорууга, ордук суол онгоруочулар кыахтарын туһаныыга, дьиз иһин монтажаһынга матырайаал булуутугар баар кыаһы барытын туһанан кемелестүтэ. Чусраайыттаа ууну олохсугууга илин быһыты астарыга бопсуу, хайсыны баарын үрдүнэн хорсун санааны ылынан бүлээбиппит. Маньаха бэйэлэрин бас билэр трактордарын туһаммыппыт. Сага арончай гараһы үлэзэ киллэриигэ, детсад икки кэнники корпустарын тутууга кини оруола эмиз сүһкэн улахан. "2000 үтүө дьыала" хамсааһынга нэһилиэк үлэлэһэр бары дьаһалларыгар-быһыт өрөмүөнүгэр, муоста онгоһуутугар, сага үлэзэ киллэриллэр объектары монтажаһынга, о. д. а. үлэлэргэ барытыгар кини илинтэ-атааһа тийэрин нэһилиэтин дьоно көрө билэ сылдьаллар. Соторуулааһыта Тааттаны туоруур быһыты астаран унуор олороочулар отторун-мастарын тизэтиригэ усулуобуйа тэрийдэ. Нэһилиэтин олохтоохторун балыгынан, куобаһынан аһатыыга үтүөтүн-өгөтүн олохтоохтор эрэ суолбакка улуус дьоно-сэргэтэ барыта билэр, билинэр.

Буолаары турар Улуу Муньяадын депутаттарын быбарыгар Николай Яковлевиһ Местников депутатка кандидатынан турбутун үөрэ, астына иһитим. Биир дойдутаахтарын куоласкытын кини туһугар биэрэргитигэр ынгарабын. Дойдум, дьонум туһа диэн күүһүн харыстаммакка үлэлэзэ диэн мэхтиэлибин.

А. СЛЕПЦОВ,
журналист, Улуу
Муньяадын депутата.

Хаартыскаларга: Улуу Муньяадын депутатка кандидат Н.Я. Местников; мунха тахсытын түгэнигэр.

ТӨРӨӨБҮТ - ҮӨСКЭЭБИТ ТҮӨЛБЭТИН, ДЬОНУН-СЭРГЭТИН ТУҢУГАР

аска үөрэнэригэр киинэ көрдөрүгө, токарнай станогу баһылыырга үөрэммитэ. Кэлин ити сатабылы ылыта олоһун суолун таларыгар улаханньык кемелестүтэ.

Николай кыра эрдэбиттэн үлэзэ эриллэн эт-хаан өттүнэн сайдыылаах, сылбырба этэ. Спордунан үтүмнээхтүк дьарыктаммыта. 16 саастааһар Саха АССР иккис спартакиада-тыгар велосипедынан сүүрүүгэ оройуон сүүмэр-дэммит хамаандатыгар киирэн 100 км дистанцияга уонна 25 км кросска кыттан республика призера буолбута. Боксанаан, кенгул тустуунан дьарыктаммыта. Эдьигээһингэ үөрэнэ сылдьан тустуу секциятыгар тренердиги да сылдьыбыт түгэннээбэ. Кэлин нэһилиэтин, колхозун, оройуонун чизин үгүс күрэхтэһиилэргэ ситиһилээхтик көмүскээбитэ.

Оскуолаа үөрэнэр кэмтэн техникаа систаас уолу колхоз салалтата 8 кылааһы бүтэрбит сайыныгар "Беларусь" тракторга олоһууга, орто оскуоланы бүтэрэтин ДТ-54 тракторы итэбэйбитэ. Ити үлэзэ армияга ынгырыллыар диэри сылдьыта. Армияга сулуспалыы сылларыгар тустаах үөрэһи баран механик, крановщик идэлэрин баһылаабыта, сварщик идэтигэр үөрэммитэ. Үс аһар сүл механизированнай батальонга ракетнай установкалары монтажаһынга сулуспалаабыта.

1966 сыллаахха дойдутугар эргиллэтин кытта сынньанар бокуой биэрбэккэ Партия XXII съезин аатынан колхоз Болтонотоогу учаастагар хонуу биригэдириинэн анаабытара. Колхоз совхозка уларыйытыгар отделеение механигынан аһаммыта Тэрийэр дьобурдаах, үлэзэ баһалаах специалиһы таба көрөннөр 1969 сыллаахха отделеение управляйынан өрө таһаарыллыбыта. Дьэ, бу үлэлиир кэмигэр Болтоно отделеениега оройуонга бастыһынар кэккэлэригэр

үтүө көрдөрүүлэрин иһин квартираны учарата суох, быһа биэрбиттэрэ. Ол эрэри Николай төрөөбүт түөлбөтин, дьонун-сэргэтин мэлдьи ахтара, дойдутугар курдатты тартара.

Болтонотоугар кемелестэ сатыыра. Ол курдук, сага 2 этээстээх оскуола проектной-сметнай документациятын онгорууга кемелестүтэ, очотоору онгоһунан оттулар оскуолаа матырайаал булан иккиз буолан уунан ититиллэр систематын монтажаабытара. Төрөөбүт дойду тардыта күүһэ бэрт буолан, кэргэниин сүбэлэһэн баран теннергө быһаарыммытара.

Совхоз салалтата (директор В. Х. Жебсаин) Николай Яковлевиһы, этэргэ дылы, ытыс үрдүгэр түһэрэн ылбыта. Директоры хаһаайыстыбаннай чакка солбуйааччынан үлэли олоһон тыа сириин кадрдарын бөөрөгөтүү политика турбутугар дойдутугар Болтоного старшай биригэдириинэн тылланын үлэли тийбитэ. Сүрүн болломтотун сүөһүттэн бородууксуйаны ылыыга туһаайан ити кэмгэ үүтү ыһынга үчүгэй түмүктэр ситиһил-лэбиттэрэ, ханныксыттар П. М. Попова, Е. В. Егорова, М. М. Кириллина уо. д. а. оройуон бастыһынан буолбуттара.

оройуон үрдүнэн ынгыры таһааран үлэлээн тылларын чизээхтик толорууларыгар кини киллэрбит кылаата кырата суох. Кини үөрэтигинэн, такайытынан, үлэзэ көбүлээһининэн оройуон, совхоз бастыһы механизатордара Д. Д. Ефремов, Е. Н. Слепцов, М. Н. Ефремов, И. П. Петров, В. В. Павлуцак уо. д. а. иитиллэн тахсыбытара. Сварщик идэтигэр уһуйбут кини С. Г. Догдонов билигин ити идэтигэр улууска биир тарбаха баттанааччы специалиһынан биллэр.

Николай Яковлевиһ совхоз үрэллэн Болтоно нэһилиэтинэн туһунан хаһаайыстыба буоларыгар ликвидационнай комиссия үлэлэһэн элбэх сыраны көрбүгэ, араас дьон сорох хобдох собуу сагаларын-ингэлэрин даһаны истимэхтээбитэ. Ол эрэри үлэлэх 2 отделеениенан чизинэйдик, кими да баттаабакка ытылларыгар сүрүн болломтотун уурбута. Кэлин олохтоох салалталар тэриллиилэригэр олорунан кабиеспэккэ күн бүгүнүгэр диэри дьиз-уот, коммунальнай хаһаайыстыба управлениетын Болтонотоогу учаастаһын салайааччынан үлэлиир.

Мин кини биир үтүө хаачыстыбатын ахтары наадалааһынан аабабын. Ол нэһилиэк сайдарын

БЭЙЭ ОЛОРОН ХААЛБЫТЫН БИЛИНИЙ- КӨНӨР СУОЛУ ТӨБУЛУНУГА ХАРДЫЫ

Сэтгэний 14 күнэ. Холбоо. Бу хүн улуус дьаалтатын байлыга А. А. Шадрин нэһилиэккэ сөлдөөһын тэрилтэлэртэн садалаата. Ол курдук, мнэстэе болсомтону эрэйэр, сүбэлээр болпууостардаах: участковой баһыһаба, культурнай-эстетическэй киингэ, маһаһыннга сырытта.

Бу Мэлдэхсигин 1500 - кэ чуһаһыыр нэһилиэнньэлээх, народнай театр, музыкальнай оскуола, агро-оскуола, бурдукка Президентскэй ситимнэ кирибит "Агро" ассоциация курдуктары түмэр, улуус олоһор - дьаһагар биир ойуучу мнэстэни ылар улахан нэһилиэк. Манна дьаһалта баһылыга Г. Н. Нестерев днэ кэргэни балаһыанһатынан уурайан, бу дуоһунаска инженер- механик идэлээх Н. М. Старостин днэ бэйэлэрин олохтоох киһилэрэ ананан үлэлээн эрэр.

Улуус дьаһалтатын отчуоттуур мунһаада кизгэ 8 чааска болдьомон, кыра кэтэһинлээх сабаланна. Урутаан эттэххэ, ыччат дьон бу да сырыһа сылдары наадалааһынан аахпатылар. Онон эмиз манньк түмсүүлэргэ кэлдэн кэлэр орто саастаах уонна сааһырыт "сир түнүктэргэ" днэр кырдыаһас дьон кэлбиттэр. Баһылык А. А. Шадрин онорбут отчуоттуур даһылаата бу да сырыһа дьон болсомтотун улаханник тарта, биир онук толкуйдаатта даһыны. Киһи даһылаатын улуус бу сүл 9 ыйын статистическай көрдөрүүлэрттэн садалаата, ол кэнниттэн быһбарданан үлэлээбит сүлларын иннинээри сүллары кытта тэһилин тутан кэлсээтэ. Эрдэтээри отчуоттарга сырдатыллыбытын курдук, улуус экономикаһык, социальнай уонна

культурнай эйгэе үгүс ситиһилэрдээх: бааһынай хамсааһынытар, советуопка үлэтигэр, тирэх хаһаайыстыбалары тэрийиңгэ, днэ кэргэн экономикаһы сайыннарыһа, үөрэхтээһингэ, ис суоллары онорууга, тутууга. Манна тыл этиилэргэ да бэлитээбиттэрин курдук, ситиһилэр бочумнаахтар. Ол курдук, баһылыгынан быһбарданарыгар программатыгар киллэрбит бары сүрүн пууннар, хайыскалар утумнаахтык толорулан иһэлэрэ сэһээртэ. Холобура, хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэри сүпүөхкэ туруорууга соругу ылар буоллааха, очотоосууга баар- суох икки ардын олоһорбуттар: маһы танаастыыр комбинат, " Күннэй" предприятие уо. д. а, кыахтарын ыллылар, саңа үлэ мнэстэлэрин таһаарыналлар. Анардас бу сылга улууска 258 сана үлэ мнэстэтэ таһыста. Предпринимательство үлэтэ сайдар, бурдукка, чуолаан киһи сиыр бурдугун үүнэрингэ үс сыллаах программа баар. " Бурдуга суох" - тыа хаһаайыстыбата сайдыбат - днэ өйдөбүлү инэрингэ улуус дьаһалтатынан утумнаах үлэ ытыллар.

Даһылаат сунһуунан дьон олохтоох бэйэни салайыныы, бэрээдэк, чоһ, нефть оттук, суол, бааһынай хамсааһынын, кредит болпууостарыгар үүт, эт советуопкатын, сыаналарын ыйыталастылар. Кэлсэтингэ 12 киһи кытынна. Үксүлэрэ улуус дьаһалтатын ытар үлэтин "үчүгэини" сыаналаатылар уонна онук уурааха киридэ. Тыл этиилэргэ улуус үрдүнэ үлэе-хамнаска өрө көтөүллүү баарын итинник үрдүктүк сыаналаан, бийирээн туран, онуоха бэйэлэрин нэһиликтэрин олоһун тэһнээн

көрөн, олохтоох дьаһалталаһын уонна нэһилиэк уопсай үлэтин " уоттаахтык" кириити-кэлээтилэр, ол иһигэр тус бэйэлэрин эмиз киллэринэн. Кырдык, истэ олоһон бу курдук элбэх киһи түөлбөлөөн олоһор нэһиликкэ улуус ити ытар бары дьаһаллариттан арылланан олоһон хаалбытын киһи эрэ итгээһинэ суох курдук. Ол туһунан олохтоохтор этиилэрин истэһин.

— А.А. Шадрин даһылааттаһан аһынны. Баһылык буоларыгар эппит былааннарын барытын утумнаахтык олоххо киллэрэрин көрө- билэ сылдыабыт. Ону Президентмит, Правительство эмиэ сэһээдэхтин сыаналаатылар. Хомум днэ биир: улуус дьаһалтата, былаанньык тэрилтэлэрэ бороду-ускуйаны туттары сыллааһы былаанын республикага кыайан көмүсээбэтэхтэрин түмүгэр балаһан ыйыгар үүт тутууга тохтоото. Манньк улуус историятыгар суоһа. Аны улуус дьаһалтата, Правительство үлэлэрин отчуоттууллар, оттон нэһилиэк баһылыга отчуоттаа-бакка уурайда, — днэ бааһынай С. И. Сергеев.

75 саастаах П.Н. Андреев кырдыаһас: " Улуус хайа да нэһиликтиттэн мөлөхтүк олоһорбут", — днэ туран, олоһу холбордарынан кингэтэ. Ол курдук, трактордаах үгүс да, бөх-сыыс уулуссага кутуллар, массынналар саас суолу тобо сүүрдэллэр. Маны салһаан үгүстэр бөлүөккэ көстүүгэ мөлөһүн, олоһор днэлэр сэргэхситилибэттэрин, сааскы уу кириэн уулуссалар икки ардыларыгар да сылдыһык быстаһын санатан, суолу, муостаны тутарга туруоруустулар.

— Лаппа кырдыаһыт дьон бөлүөктэргэ буоллубут. Урук-

ку аатырбыт Эрилик Эристин аатынан совхоз саһанааһыт аны суох. Общественнай формованиелар бааллар эрээри, " Адалар түмсүүлэрэ " днэ, баара - суоһа кыайан мунһахтаабакка тэринэ иликтит. "2000 үтүө дьыала" хамсааһыныгар биһиги эрэ нэһиликкэ тугу да үлэлээбэтэ. Баһыһабыт 30-ча сыллаах тутуу. Ону өрөмүөннээһингэ биир кэмнэ коммунистар субо-туньуктааһыныт. Ыччат кыттабыт, — днэ пенсионер А. Д. Аммосов.

— Нэһиликкэ сходуң тэринэр саһана: " Аны биһиги күммүт", — днэ тылласпыт дьоннор бааллара. Ханналарый, бүгүн да суохтар. Дьону кытта үлэ суох. Бэйэбит да бу трибунагтан этэн баран онон бүтэн хаалабыт. Салпын ким да үлэлээбэт эбит. Саңа баһылыктыт үлэтин былааннаан, дьонно тылын, дьаһалын тиздэрэ буолуон наада. Бүгүн дьаһалта аппараатыттан биир да үлэһитэ көстүбэт, баһылык советовун баар, — кириитикэ уоттааһын аһар пенсионер М. П. Филиппов.

Участковой баһыһа араһа А.П. Илларионова, агро-оскуола директора Е. С. Сидоров, пенсионердар М. П. Эверстов, П. П. Флегонтов, Д. В. Павлов, бааһынай В. Г. Габышев, культура үлэһитэ Н. П. Аммосова нэһиликкэ баһыһа, котельнай, суол тутулуугулар, муус-мас тизлиитин өнөтүгэр сыаналары бэрээдэктингэ, орто оскуолага табаарынай кредити туһаннарага, төлөһүүтүн болдьоһун уһатарга, нэһиликкэ бэйэтэ автобустаах буоларын ситилэргэ, театральнай көстүүмнэ үбүнэн көмөлөһөргө уо. д. а. болпууостарга санааларын эттилэр.

Улуус дьаһалтатын сүл тоһус ыйыгар үлэтин отчуотун Чакыр уонна Хайахсыт олохтоохторугар алтынны 9 күнүгэр баһылыгы солбуйааччы, тыа хаһаайыстыбатын управлениетин начальнига К.Ф. Оконешиников туруорда. Отчуоттуур бөлөх саастаабыгар коммунал-най тутуу управлениетин начальнига А.М. Кирилин, үөрэх управлениетин начальнига М.А. Никифоров, доруубуһа харыстабылын управлениеттэн кылаабынай араһы солбуйааччы С.С. Сибирякова, ис дьыала отделыттан милиция капитана П.В. Кардашевская, ветераннар улуустааһы сэбизтэрин председателэ Л.Д. Барашкова уонна Чурапчытааһы потребобщество председателэ Е.П. Попов сырыттылар.

ЧАКЫР нэһиликтэргэ мунһааха 50-ча киһи кэллэ. К.Ф.Оконешиников даһылаатыгар улуус дьаһалтата ытар бары хайысхаба үлэлэрин: онорон таһаарыһа, бюджет эйгэтигэр, тутууга, суол оһоһууттар, эргизинэ, үөрэхтирингэ, доруубуһа харыстабылыгар, ыччат политикаһыгар, о.д.а. сырдатта итингэ тыа сириң олохтоохторун ордук долгутар тыа хаһаайыстыбатын болпууостарыгар кизиник тохтоото. Даһылаат сунһуунэ ыйытылар киридилэр, тыа сириң дьонун-сэргэтин долгутар болпууостар манна таарыһыннылар.

" Администрацияга көрүлэр бензин, солярка үөрэх тэрилтэлэрингэр хайдак түнэтиллэрий?", "Оттук сыанага үрдэтэ, өссө үрдүү дуо?" днэ ыйытыларга Ксенофонт Федорович: "Оскуолаларга

Чакырга, Хайахсыкка

оролору таһарга днэ олус кыра, ыйга 500 литр, бензин көрүлэр. Манһааха эһиги бэйэбит нэһилиэнньае өңө онорон харчы киллэринэр сыалгыт турар. Билигин олохпут сайдар, сыанабыт кырың турар, бензин сыаната 10 солкуобайга тийээрэ сабадаланар. Бнэ нэһиликкэ түөлбөлөөн "Туймаада-нефть" филиаллара аһыллан автозаправкалар үлэлэнхтэрэ", — днэ хоруйдаата.

"Сир чаһынай бас билиңгэ бэрилиннээһин атын сиртэн харчылаах киһи кэлэн атыһалаһар быраалтаах дуо?", "Бурдук үүнэрингэ бааһыналары комиссия көрөр дуо?", "Чакырдар бурдук ыһан айахпыттар аһаабатах дьомхут, онуоха эһиги туһунан көмөлөһөбүтү?" днэ уо. д. а. сиргэ сыһаннаах болпууостарга сир улуус эрэ иһигэр түнэтиллэрин, ону атыһалык, атыһалаһар бобуллартын, икки-үс сүл иһигэр бу сир күрүөлэммэккэ, оттоммокко хаалар түгизингэр дьаһалтаба төһөрүллэр итингэ комиссия түнэтиллэр сирин санаттан көрөн баран түнэтирин, бурдук ыйыы курдук кэскиллээх салаан дьарыктанар бааһынай уонна чааһынай хаһаайыстыбаларга сөптөөх көмө оһоһууларга күүтүллэрин туһунан К.Ф.Оконешиников эттэ.

"Республикага сэллик ыарыһа наһаа тэһийдэ, биһиги улуустуугар бу балаһыанһа хайдаһый?", днэ ыйытыһа С.С.Сибирякова: " Улуустуугар билигин туругуан 340 киһи учуокка турар, 660 түбэр-

кулезнай санаторийыгар икки саңа корпус "Азия оһолоро" фонд үбүлээһининэн тутуллан үлэе киирдилэр, бу ый республика үрдүнэ сэллиги утары охсуһар ыйыһан биллэрилиннэ. Сэллиги утары охсуһууга кэс биридик киһи кыттыһахтаах, ол иһин икки сүл иһигэр рентген снимоктор түспэтэх дьоннор кэлэн бэрэбэркэлэнэргит булгуччулаах", — днэ эппитээтэ.

"Маһаһыһа пайдиктаахтарга днэ тобо эһигиңи оһоһулубаты?", "Биһиги нэһиликкэтигэр участковой суох, тобо?", "Пенсионердар үгүспүт, ол эрээри госулар-ственнай сулууска үлэһиттэрэ үрдүк пенсияга тахсаллар, биһиги 40-50 сүл устата кинилэр саһаны үлэлээбэтэхпит буолуо дуо?", "Улуустааһы пимна-эһи базата мөлөх, манһааха туох былааннааххыт?", днэ, онтон да атын нэһиликкэниңи долгутар болпууостарга хоруй иһитилэр.

Ыһытыһылар кэннэлэриттэн тыл этиитигэр киридилэр. Олохтоохтор, бастаан туран, уһуһаанна саңа днэ наадатын бэлитээтилэр. Хаһан баһар оскуола уонна уһуһаан нэһиликкэ сирэһинэн буолар. "Кэскилбитигэр, кырачааннарбытыгар кыһаммаппыт, суулар кутталлаах эргэ баһыһа днэтигэр үлэлээбиллит тоһус сыла буола. Нэһиликкэтигэр алаттыгар днэри саастаах 80 оһо баар, онто 27-тэ оһону уһуһаанна сырытынналар кыахтаахпыт. Быйыл үлэһирибитигэр санэһи-надзор киһиэ нэһилэ көнүлү-

этэ, "Хайдах манньк днэбээ-уокка үлэһиниги?" днэ сөбөллөр, онон саңа уһуһаан тутарга сөп буолла", — днэ уһуһаан сэбиздиссэйэ, бэйэтэ билиэнэрин, хаһыс да төгүлүн туруоруһта.

Н.К.Афанасьев днэ пенси-онер билигин чөл олох олохпут ирдэбилэ буолбутунан, арыгы атыһа нэһиликкэ бобуллубутун үрдүнэн, ыччат өйүн-санаа-тын сүүйэр пийбэ олус дэлэйби-тин утарыһын биллэрдэ.

Оскуола директора Т.В.Адамов кыры нэһиликкэ-тэргэ эһи бензин, солярка көрөллөрүгэр баһатын эттэ.

Уопсай мунһаах кыттыһа-ахтара улуус дьаһалтатын быйыгы сыллаах үлэтин ортоһон сыаналаатылар уонна инники-тин ситиһилээхтик үлэһинилэр-игэр баһардылар.

xxx

ХАЙАХСЫККА мунһааха баара-суоһа 27 киһи сүлдээн отчуоту иһиттэ. Маны мунһаах үлэ чаһын кэнниттэн буолбутунан быһаарыаха сөп эрээри, нэһиликкэни, улуһун үлэтин-хамнаһын, олоһун-дьаһаһын ит-тэрнэһиргир киһи кэлэн дьаһалта тылын-өһүн истикэ да сөп этэ.

"Улуустааһы капиталнай тутуу управлениетин сыаналара ыарахан", "2000 үтүө дьыала" былаанна улуска төһө туолан иһэрий?", "Үүтү туттарыы нэһиликкэргэ тобо тэңэ су-обуй?", "Рейдлэр нэһиликкэ ах-сын ыһытталлар дуо?" днэ

Кырдык, нэһиликкэ тутуу баһарбатаһа ырааппыт. Баһарбатаһа өрөмүөн да сиппэт лыһыһы өрөмүөн да сиппэт буолбут, таас баанньык тутууга саһаламһа онук хаалбыт, олохтоохтору "үтүө дьыала" хамсааһын да дьигис ыһнар-батах. Бэрээдэги кэһи ааспыт сүлтан улааппыт, манһааха иһитиннэрэн- биллэрин иһи эмиз кыаллыбат. " Атын нэһиликтэригэр олохторун бэйэлэрэ көрүнэ олоһоллор, эл-бэри ситистилэр. Бастаан кырдыаһастар саһаһылар батат, онтон ыччаттара турунал-лар, Биһиги буоллар, бэйэбит тыл-өс буолан баран, хаалла-ран кэһилэр, теннүбэтэ эһиппит. Көрүнүбүк, үлэһириң", — днэ эттэ түнүктүүр курдук пен-сионер- учуутал П. Г. Старостин.

Днэ, итинник тыл эппит дьон манна М. П. Филиппов: "Үчүгэй эт быһархайдаһын кэриэтэ, улуус үчүгэй үлэтин быһыһыгар биһиги эрэ нэһиликкэ олоһон хааллыбыт", — днэ би-тин биир киһи курдук кингэтэн бизирдилэр итингэ саңа баһылыктара Н. М. Старостин балары учуоттаан үлэни тэри-эригэр баһардылар, онуоха күөс-көмө буоларга эрэннэ-ридилэр. Икки мөкүттэн кыратын талалларыһы, холтоһолор уопсай үлэ итгээһингэр кизлэ-тэн отчуотка кыттыбыт доруо-буйа харыстабылын уонна үөрэх управлениеларын бэрэ-тэбинтэллэрингэр болпууос, ыйытык да онорбокко хааллы-лар.

Онон биһиги, бөлөх чили-эннэрэ, бэйэ итгээһин били-ини— көнөр суолга хардыы днэ санаалаах бүгүңү мунһаа-тан тарбастыбыт. Онук, бу холтоһолорго уруок буоллар сөп этэ.

С. МАКСИМОВА.

уо. д. а. үгүс киһи муһаарар болпууостарыгар барытыгар эппитэ бэрилиннэ. Олохтоох-тор, туох-ханых иннинэ, соци-альнай болпууостары туруо-рустулар. Ол курдук, нэһиликкэ саамай куһаған туруктаах оскуола кварталнай котельнай-ын санаттан тутарга үлэ ытыл-ларыгар итингэ бары улахан объектары, контуораны, кулуу-бу холбуу итингэ санааларын эттилэр. Итини таһынан, маһаһыһа хаһаайыстыбан-най табаардар суохтарын кэри-этэ, балары атыһалаһары сы-рыы аайы улуус киһигэр кии-рэр кыаллыбатын, онон собуруу нэһиликтэргэ биһи хаһаайыстыбаннай маһаһыһы киннээн үлэлэтэргэ баһаларын эттилэр.

Оскуола директора В.В.Дьяковский суоллары үчүгэй эрэ өтгүн талан онор-бокко, ардах-хаар түстэ да ба-дараан, халтараан буолар суол-ларын бастаан туран онорол-лорулар этии киллэрдэ.

Дьаһалта отчуотун сына-лыыр тылы үс киһи эттэ. Оноо быйыгы үлэ-хамнас сүрдээһин ыһыттылытын, чуолаан тыа хаһаайыстыбатын эйгэтигэр уонна социальнай үлэлэргэ си-тиһилэри бэлитээтилэр, ол ыһан баран, сиппэт-холлоп өрүттэр билигин да бааллар, холбура, ыччаттарга үлэ хайа да көрүңэ ыһыттылыбатах, дьаһалта нэһиликкэниңи кытта сылга биридэ көрсөрө кэлгэ-сий. Мунһаах кыттыһаахтара дьаһалта үлэтин "ортоһон" сы-аналаатылар.

С.БОРИСОВА.

БЭЧЭЭТЭМНИКЭ ЭРГИЛЭН

ХАРДА БИЭРЭР НААДА БУОЛЛА

Бу дьыл алтынны 21 хүнүгэр улуустаабы "Сана олох" хаймаха "Туруоруу сурук суруйдулар" дин чэныат корреспондента Р.С.Сибирякова или баттааһиннаах матырыяал тахсыбыта.

Бу айдааннаах дьыла тустаах органнын чолкайа быһаарыллыр дизи, биһиги санаабытыгар, хаймаха таһаар наадата суох этэ, ол эрээр матырыяал бэчээтэммитинэн, информация кэлтэйдни оңоһуллубутун учоттаан харда бизрэр хайаан да наада буолла.

Р.С.Сибирякова (салгыс Р.С.): "... кылаабынай бухгалтер О.А.Толбонова 1,5 мөлүйүүн солк.суумалаах харчыны растраталааһында буруйдуу акт оңоһуллубута" дин суруйбут.

Быһаары (салгыс Б.): Актаа итинник суума суох, итин автор Ул министрствотыгар аанаммат информациятын ылбыт буолуон сөл. Ити информацияда сурулларынан, "растрата" буолбакка, "материальной ушерб" дин этиллэр. Ол иһиттэн туһааннаах сылыгыр туттуллубатах, хамнаһы бухгалтерия үлэһитэригэр үрдэтэн төлөөһүн, подотчет бэриллибит харчыны ревизиянан илиинимматха суума, касса итээһэ онтон да

атын кэһилэр бааллар.

Р.С.: "Буруйдааһын туһуна да декастана илих, сирэй-хараба суох баламат оңоһуллубут".

Б.: Бу ревизия түмүгүнэн матырыяал улуус прокуратурагыгар бэриллэн Колесов К.К. уонна Толбонова О.А. холообумай дьыла тэриллэн силэстийэ сүлдэр. Онон силэстийэ түмүгэ тахсыр дизи биһиги ревизия актыын матырыяалларын, сыппараларын иһитиннэрингэ таһаарар быраапыт суох, тустаах органныр бу айдааннаах дьылааны кырдыктаахтык быһаарыахтара дин эрэнэбит.

Р.С.: "Мин иһинбэр остоолга улуустаабы финансовый управление кылаабынай бухгалтерия И.В.Сидорова или баттааһыннаах ревизия актата сытар. Онно манньк этилибит — культура управлениетыгар 1999 с. устата 1 мөл. 543 тыһ. 390 солк. кирбит".

Б.: Бастатан туран, ити харчы культура управлениетын сүрүн сүөгүгэр эр кирбит суума, оттон хамнас уонна спец. счоттарыгар кирбит үбү автор суруйары наадалааһынан аахтатат.

Иккиннэн, ревизия 1999 с. сагаланыллыттан бу дьыл муус устарыгар дизи

хэһи хабер, оттон автор 2000 сылга кирбит үбү суруйары эһиз наадалааһынан аахтатат.

Р.С.: "Сотуртааһыта ол эбэтэр алтынны 9 хүнүгэр "Чураччы улуун культуратын үлэһитэрин уопсай муннааба буолан ааста... Сүрүн иһитиннэриилэр начальник К.К.Колесов иһинэн кылаабынай бухгалтер О.А.Толбонова оңордулар".

Б.: Ити буолбут улуус культуратын үлэһитэрин уопсай муннаахтарыгар иһитиннэрин К.К.Колесов уонна О.А.Толбонова эр оңоронор үлэһиттэргэ кэлтэи информация тиздиллибит, ким даһаны финансовый управление ревизияны ылпыт үлэһитэрин санааларын, барыт ревизия актыын билсэри наадалааһынан аахтатат. Бу муннаах эрдэттэн болдьонон ытыллыбыт буолуохтаах, очотугар бу айдааннаах дьылааны чолкайдыр наадатын иһис өртүн истизэххэ баар этэ. Ол оңоһуллубакка, культура управлениетын муннаахха сүлдэһыт үлэһитэригэр биһир өртүтэх информация тиздиллэн бу курдук суруллубата. Биллэн туар, манна үлэһиттэри иһи буруйдааһыт, муннааһы тэриэччилэр киһилэргэ кэлтэи хоһоонноох информацияны тиздэн, бу

туруоруу сурук сурулларынан ситисилтэр, туруоруумут сылларын толорбуттар.

Р.С.: "... иһи бэйэ-бэйэригэр сөл түбэспэт акталаарга сөбүлэспэтин туһуна или баттаабытым, — динэ Конфей Кимович".

Б.: Уейэ этилибит иһи акталаарга тус-туса боллуруостар көрүлүбүттэр. Биһир актаа бухгалтерскый учет сөптөөхтүк оңоһуллубута уонна үл анал сылыгыр туттуллубута көрүлүбүт, оттон иһис акт штат, тарификация, үлэһиттэр тус дьыалаларын оңоруутун, хамнас сөптөөхтүк аарыллытын туһуна оңоһуллубут. Киһилэр уонсай боллуруостара сурунан "бэйэ-бэйэлэригэр сөл түбэспэт" дин табыллыбат.

Р.С.: "Сокуон быһыытын ханньк баһаар ревизия бэрибэркэлэнэр тэрилтэ начальнига уонна кылаабынай бухгалтерия баалларына ытыллылаахтатат, — динэ О.А.Толбонова. — Оттон бу ревизия сагаланытыгар Конфей Кимович Доккусукайга улуус юбилейнай дьаһалларыгар сүлдэһыт, мин учебнай сессиябар барбытым".

Б.: Бэрэбэркэ тийэригэр ол кэмгэ начальнигы солбуһан оловор Г.Г.Манарова уонна кылаабынай бухгалтер О.А.Толбонова бааллара.

М. ОКОНЕШНИКОВ, улуустаабы үл управлениетын начальнига.

АХТЫ. ОБОННЬОРБУТ БАРАХСАН

Айылбаа чугас уонна улунуук кэтээн көрбүтүн табатык ырыналыр буолан айылба кестүүлэрин, уу-хаа хаамыһын, дьыл-уот кириитин тахсытын сылыктаан олус билэр. Көһнөрү дьон көрбүтүн көрөрө, үөртэ сатаан баран билбэллэтин курдаһы олус судургутук быһааран бизрэр. Эдэригэр кизиллэ сүлдэһыт буолан, бары эйгэ ураты киз биллэлээ уонна онтон оловор, үлэтигэр табатык туһанара. Төрөөбүт сахатын тылын диктиник билэрэ, олус таптыра уонна санаабыт санаатын уу сахалы, бэртэнник кизээт тийимтиэ, караххар кестер, кулгаахар иһиллэр курдук тына санара.

Мин ошоньор тугу үлэһитин эрдиксэтин барбака эр анардас кини сагатыгар, тылыгар өһүгэр тохтуохпун баһаарбын. Чакыр Эбэттэтин Мэһири үрээсэр түөр аартыгын солотууттар: "Бу, Минтэрэ, түн таһаан, сийик ойуур быһынан

"Бу Мэһири сорох дьыл уутун "күүлэһитин" киллэрээччи", — динра. Лампа быһытынан Таатта уутун Диринг. Чынаас күүлэһитигэр өрө астаргар: "Чынаас быһытын күһүн алаан кизбис, аны саас урэх уутун хаантарыа уонна эбэтэр туолан баран төттөрү өбүлэллэригэр, сатаан дьаһамматхахтына, урэх күүлэригэр сизээт илдьэ барыа", — дин субэлээбитэ.

Суол оновторо сырыттаһына уоллара дьээбэлэнэн: "Дмитрий Петрович, ол алаас сыныра наһаа урдүк, улун, наһаа урдүккэ эр", — динтэхтэринэ: "Ээ, ол эһизин этэһин дуо? Додоор, онтуган олох эһиз ээ, эһиз, матассыккы үсүһүнэн олох биллээччи тахсар", эбэтэр: "Минтэрэ, суолбут наасыба сийиһиһэ, урдүк, айаннифта кутталаах", — динтэхтэринэ: "Оттон, додоор, у р у м к з н и өһүддөхтүгэр эһизэр бэйэтэ угуһан ылаа чуккай буолла дин", — дин дьээбэлэнэ быһылаан хардарара.

Бэйэтэ сүрдэххэ эрдиктэ киһи этэ. Суолга эбэтэр тутуу өбөгөр олус эрдэттэн баар буолара. Сохоттан тутуулаах боллурууһу быһаартараары тынаһына, наада дьээбэ, сарсыарда киһини туруора 6 чааска дьээбэр кэлэрэ. Улэ кизиллэр хойутуур доһуу сөбүлээбит этэ, биһирэ суол муостатыгар, буор кутууттар биһир механизатор хойутаан үлэ бытаарытыгар ошоньор:

"Додоор, үлэһит буоллааххына ыстааны арыһы эрдэ өрө тардынар баһы", — динтэхтэ. Суол өрөмүөнүн, урэхтэргэ быһыт оңоһуутун, өрөмүөннэрин олус үчүгэйдик бы-

сын-биһир быһытыгар, суолугар, үлэһит сүлдэр өбөгөр иһэн алаан кизиллэр.

Устунан ошоньортон хайдах эрэ куус илан, өй-санаа эһизин, мэһирэппүүкун уман санаан хотор буолан арааһарын.

Ошоньор барахсан өлөрүн чугаһыгар этэр этэ: "Дьэ, ооволоор, оттон мин бу улуунум иһигэр сүрүн суоллар, урэхтэр, күүлэр быһытыгарын, үлү олохсугууну сүрүн торунарын бөрөөтүн. Эһизэ, эдэр дьонго, саһаны толкуйдуургутугар сончо улахан түбүк суох буолуо. Олох сайдан, техника элбээн, истэһинэ, оттон, ити торунамыты туларан, саһардан иһизхит буоллаа".

Билигин улууска үлэһит сүлдэр саалааһылар, специалисттар үгүстэр ошоньору кытта алтын ааспыт дьон, кырдыас ити кэрээс курдук эппит тылларын истибит буолуохтаахтар дин саныбын.

И.ФИЛИПОВ, Чакыр иһилиһиги баһылыга.

"ЭН ЭЙЭЭР, БАЯНЫМ — ЭДЭР СААНЫМ АРГЫНА!"

ИЛИН ЭНЭР УЛУУСТАР БАЯНИСТАРЫН КОНКУРСТАРЫН БАЛААНЫНАТА

Бытыллар сирэ: Чураччытаабы П.М. Решетников аатынан народнай театрга сэттэнь 10 күнүгэр улуустаабы культура управлениетын, методическый киһини, народнай театр тэрийиллэринэн.

Сыала-соруга: республика, улууска баһы пропагандалааччы, республика бастаһынан ытыллыбит баянистар конкурстарын Гран-притын хаһааһына, ооволору ырыа кэрэ өбөгөр уһуулааччы, "Туйгун категориялаах музыка учуутала", "Күөрэгэй" оро образовай ансамблын салааһаанчта Роман Романович САВВИН 50 сааһынан кини биһирингэр илин энэр улуустар баянистарын иһи ардыларыгар умнуулан эрэр "тыһнаах музыканы" үйэтиһи, ооволун үрдэтиһи.

Усулуобуйата: кин баһааһа, сааһытан тутулууга суох кыттар: Кытааччы 100 солк. үсүнүс төлүгү, кэлэр-барар суолларын төлөбүрүн улуустар бэйэлэрэ уйуналлар.

Конкурс иһи бөлөһүнэн ытыллар: анал музыкальнай үөрэхтээх баянистарга; самодетельнай баянистарга.

1 түһүмэх (күнэ 11 чаастан) "Күүлэһээн" дин оровот ырыатын матыыгыгар вариациялар. Анал үөрэтэ суохтар 3 вариацияны сонньоон иһитиннэрэллэр: боростуой; аккордовой гармония; вариациялар.

Анал музыкальнай үөрэхтээхтэр 5 вариацияны вариацияны сонньуулар.

2 түһүмэх (күнэ 14 чаастан) Орто кэмидээх баянга аналлаах айымны (бэйэ айыгы эбэтэр атын композитор айымныта).

3 түһүмэх (күнэ 19 чаастан) Баянга доһууол (бэйэ ырыаһытаах, үлэһиттээх буолуон сөл).

Наһараадалааһын: Гран-при, лауреат, дипломант ааттара иһэриллэр. Р.Р. Сааһын чикээһин, баяһынан үлэһит кизээтэ.

Мустуу — ахсынны 1 күнэ. Сайаалканы 41-501 телефоныга ылыллар.

Тэрийэр комиссия.

УЛУУС КЭРЭ КУОЛАРЫН КОНКУРСА

Тэрийээчилэр: Одьулууннаабы "Эрэл" ычат түмсүүтэ, Сыннаалан кинээ, дьик кэргэн кинээ, нэһилик дьаһалтата, улуустаабы ычат уонна культура управлениелара, "Дохсун" общественнай ычат түмсүүтэ.

Бытыллар бириэмэтэ: ахсынны 2 күнэ, кизээ 6 чаастан.

Буолар сирэ: Одьулуун.

Сыала-соруга: чэбдик, чөл олову пропагандалааһын, эдэр ычатты кэрээ угууу, кыыс оов сирдыгы, иһиникини, кизиллээһи кэрээһиригэр аналлаах.

Кытааччылар: 16-25 сааһаах улуус нэһиликэтирин Кэрэ Куолара. Нэһиликэ аайыттан 2 кыыс кыттан сөл.

Конкурс түһүмэхтэрэ:

1. Бэйэни билиһиннэри.
2. Саха таһаһын көрдөрүү.
3. Музыкальнай нүөмэр.
4. Боллуруостарга эппиттээһин: өбүт уонна билиһин кизээһи кыыс уратыларын тэһизэн көрүү.
5. Бэйэ астаабыт булүүдэлэрин рекламалааһын.
6. Авангарднай таһаһы көрдөрүү.
7. Кизээһин таһаһы көрдөрүү.

Мнэстэлэр:

1. "Кэрээһэнэ Куо".
2. "Айталына Куо".
3. "Мичийээһи Куо".
4. "Көрөөччүлэр кэрээһиллэр".

Эһи быһаары: кытааччы бэйэтэ музыкальнай оформлениетын илдьэ кэлэр.

Мустуу — Одьулуунна Сыннаалан киниһигэр ахсынны 1 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан.

Тэрийэр бөлөх.

КҮНДҮ ААБААЧЧЫ!

СУРУТУУ АХСЫННЫ 10 КҮНҮГЭР ТҮМҮКТЭНЭР

Сыл агарынаахы сурутуу сыаната 117 солк.

Т х р п л т э б э - 1 4 0 5 0 л к .

Сурутуу "Сага олох" хаймат редакцията дуогабардаспыт дьоннорун нөмүө ыттар. Чуралчы сэлэннэтигэр олоороччулар редакцияга кэлэн сурутуоххутун, кыйан кэлбэттэр телефонунан сакаастаххытын сол.

Улуус олобин-абаадын, күннээки сонуннарын сырдатар «Сага олох» хаймакка сурутаргын умнума!

УЛУУХУН ХАҔЫАТЫГАР – "САГА ОЛОХХО" САГА, ХХІ УЙЭ МАГНАЙТЫ 2001 СЫЛЫН БАСТАКЫ АНГАРЫГАР СУРУТАРДЫН ДУО?

ЫҔЫРЫЫ

Улуус Муньабын депутаттарык быыбарыгар Чарынаабы быыбардыыр уокруука депутатка кандидаттан турбут Чуралчытаабы РЭС нэлиэтинин Барашков Филипп Филиппович Чуралчытаабы суолу тутар-өрөмүөннүүр ГУП коллектива уолсай муннаабынан биер санаанан өйүүргэ быыбарына. Чарынаабы быыбардыыр уокруун быыбардааччыларын депутатка кандидат Барашков Филипп Филиппович өйүүргэ ынырабыт.

Чуралчытаабы суолу тутар-өрөмүөннүүр ГУП коллектива.

ЭҔЭРДЭЛШИБИТ!

Дьоккуускайга олоор аймактытын, дьуэлэбитин, сакаастытын Агитт Гаврилыина ПЛАТОНОВАНЫ 70 саакын туолбукхунан итинтик, истинтик эҔэрдэлшибит!

Билиги Эйигинэн кизэн тутабыт. Култура үлэһиттэрин Бүтүн Союзтарын VI съездин делегатынан талылыбытыгар, Чуралчытаабы олох-дьаһах комбинатын уонна "Сардаана" фабрика директордарынан холобурдаахтык үлэһэбитигэр, Сеул, Москва, Санкт-Петербург музеддарын бэйэ-мындыр онбуктаргынан байытыстыгыт. Эн өссө да ХХІ үйэ көлүөнэ ыччаттарын сахалык кэсэ онбуктаргынан умсугута түр.

Оҕолоруг, сиэннэриг тапталаарынан араҥачылланан улуунук, дьоллоохтук олоордоггар, үтүө доруобуйаны, бары үгүсүн бардырыт.

Х.Н. Христофорова, Н.М. Платонов, В.Е. Сыроватская, Гоголевтар, Ордаховтар.

БИҔИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУҔАНЫН!

"Кодак", "Коника", "Фуджи", о. д. а. фотоппленкалары провалениебэ уонна бэчээт-гэһинэ сакаастары ылабыт.

Аадырыспыт: Чуралчы сэл. Ленин уул. 39 №-рин 2-с квартирата (улуус дьаһалтатын дьэтин таһыгар турар таас дьэбэ). Тел. 41-731.

БИЛЛЭРИИ

Ылах тириитин тутабыт. Сыаната-50 солк. ГАЗ-24 ("Волга") автомашинаны атыгылыбыт. Сыаната-кэлэстиниз.

Чуралчы сэл. Сокольников уул. 15. Ярославская уул. 51 а №-гэр эбэтэр 42-468, 41-303 телефоннарга билсэргитигэр.

Когда рабочая неделя подошла к концу, приятно встретиться с друзьями.

Вот они Ваши друзья: "ВСЯ РЕСПУБЛИКА" и "РЕСПУБЛИКА БУТТҮҮНЭ" (индекс: 31845 и 31846).

Стоимость подписки на газету "Вся республика", "Республика буттунэ" на полгода с приложениями в Чуралчинском улусе – 97 руб. 70 коп.

Среди подписчиков разыгрываются призы (цветной телевизор, бытовая техника, бесплатная путевка в санаторий и др.).

ЧИТАЙТЕ, ВЫПИСЫВАЙТЕ!

МАХТАНААБЫТ

Күндү кэргэммин, абаатын, Чуралчы сэлэннэ-этин олохтообун АНТИПИН Анатолий Афанасьевич алтынны 18 күнүгэр күн сириттэн соһучу сүтэрибт кутурбанаах кэммитигэр ыар сүтүкүтүн тэнтэ үлэһэбит, күөс-кемэ, өйбүл буолбут үлэһэбит тэрилтэтигэр РЭС коллективыгар, Барашков Ф.Ф., Баин И.И., Максимов В.С., "Мичил" уһууан коллективыгар, сбиэдиссэй Яковлева М.Н., киин балыһа коллективыгар, чугас ыалларбытыгар, аймактарбытыгар, биригэ үөрэммит добоотуругар, Поисова А.И. дириг махталбытын тиздэбит.

Эһиэхэ барыгытыгар дьолу-соргуну, кытаанах доруобуйаны, үлэһитигэр сипһинилэри баарабыт.

Кэргэнэ, оҕолоро.

xxx

Күндү ийэбит, эбэбит, тыыл, үлэ ветерана, сэрин кытыылаарын оҕообото, Хайахсыт нэһилиэгин олохтообо ФЕДУЛОВА Дария Павловна уһун ыарахан ыарыттан алтынны ый 29 күнүгэр күн сириттэн баран туораата.

Билиги дьиз кэргэн ыар сүтүкэммит кэммитигэр сүбэ-ама, өйбүл буолбут нэһилик дьаһалтатыгар (баһылык Филиппов И.И.), социальной киин (Кузьмина А.П.), "Күнчээнэ" уһууан (сбиэдиссэй Илларионова М.Н.), Хайахсыт, Чакыр, Одьулуун оскуолаларын коллективтарыгар, чугас ыалбытыгар Мария Николаевна Петровага, табаарыстарбытыгар, бары аймактарбытыгар туһунан да кэмнаммат бары махталбытын тиздэбит.

Эһиэхэ ыары ыалласатын, кутурбан хоммотун, куруук үөрүү-көтүү аргыстаныг дьиз алгыныт.

Кыргыттара, күтүөтэ, сиэннэрэ.

СҮТҮКТЭННИБИТ

Пестерев Василий Иванович Чуралчы улуулунаахы ис дьыала отделынан 1996 сэл бэс ыйын 3 күнүгэр бариллибит V-СН сериялаах, 657458 №-дээх паспорт сүлпүтүнэн, дьинэ суоһунан аарыллар.

xxx

Харана мангаас, муоһа-агара хара, биерэ манан, абаһыгар мананнаах, кутуругун төбөтө манан тыһы тыһаас сүттэ. Ким билэр Чуралчы сэл., Коркин уул. 20 №-гэр эбэтэр 41-753 телефонна биллэрэргитигэр көрдөһөбүт.

АТЫҔЫЛЫБЫТ

Хабаровский, Благовещенский куораттартан аҕалылыбыт стенкалары, прихожайдары, сымнабас миэбэли, күхөннай гарнитуру, холодильниктары, "Мечта" оһору, духовкалары, светильниктары, бралары, хаһаайстыбаннай табаардары уо. д. а.

Аадырыстарбыт: Чуралчы сэл., Октябрьская уул. 57 №-рэ, "Боотур" маҕаһыын уонна Ленин уул. 63 №-рэ, "Лиана" маҕаһыын. Тел. 41-416.

Күтүөтэ, Чуралчы сэлэннэ-этин олохтообо

ШИПИЦЫН Алексей Александрович

малдын өлбүтүнэн "Мичил" уһууан сбиэдиссэй-игэр Иванова Екатерина Семеновнага дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чуралчы сэлэннэ-этин салалтата.

Чыалпара бөһүөлэгин олохтообо

ЛЫТКИНА Агафия Иннокентьевна

ыарахан ыарыттан эдэр сааһыгар өлбүтүнэн дириг кутурбанаарын тиздэллэр:

—Тапталаах кыһа Агаша күн сириттэн өлөн туораабытынан ийэтигэр, дьиз кэргэн специалыгар Лыткина Тамара Григорьевнага, абаһыгар Иннокентий Афанасьевичка, биригэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар улуустаабы социальная көмүскэл уонна дьиз кэргэн политика-тын управленета.

—Күндү, таптыыр оҕолоро Агаша эдэр сааһыгар өлбүтүнэн ийэтигэр Тамара Григорьевнага, абаһыгар Иннокентий Афанасьевичка, биригэ төрөөбүттэригэр, бары аймактарыгар, дириг кутурбанаарын үлэһээн, Агашаны кытта биригэ үөрэммиттэр, учуутала Евдокия Семеновна Сорокумова.

—Таптыыр оҕолоро Агаша өлбүтүнэн ийэтигэр Тамара Григорьевнага, абаһыгар Иннокентий Афанасьевичка, биригэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар Тамара Григорьевнаны кытта биригэ үлэһэбит коллегата Н.В.Максимов уонна киин дьиз кэргэнэ.

Болтоно нэһилиэгин олохтообо, убаастыыр эбэбит, эһэбит, тыыл, үлэ ветерана

КУЗЬМИН Петр Афанасьевич

ылдыан сэтими 16 күнүгэр өлөн туораабытын, дирилик курутууан туран, бары аймактарыгар, үлэһэниэхтэригэр, билэр дьонугар иһитинэрэбит.

Оҕолоро, күтүөттэрэ, кийинтэрэ, сиэннэрэ.

Кутурбанаарын тиздэллэр:

—Тыыл, үлэ ветерана, тапталаах аҕалара, эһэлэрэ Кузьмин Петр Афанасьевич өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, аймактарыгар Болтоно нэһилиэгин дьаһалтата, кырдыаастар сбиэттэрэ.

—Абаһа Петр Афанасьевич өлбүтүнэн уолугар Афанасий Петровичка чугас добооторо.

—Бэйэлэрин үлэһиттэригэр кыһыгар Мария Петровна, күтүөтүгэр Николай Николаевич Макаровтарга, кийинлэр оҕолоругар Саланнаабы потребобщество сбиэтэ, быраһыланната, профкома.

—Тапталаах абаһа Петр Афанасьевич өлбүтүнэн бэйэлэрин үлэһиттэригэр Андреева Полина Петровнага улуустаабы пенсионнай управление коллектива.

—Тапталаах аҕалара Кузьмин Петр Афанасьевич өлбүтүнэн биригэ үлэһит дьуоһагыгар Гоголева Анна Петровнага, киин дьиз кэргэнигэр, Кузьмин Егор Петровичка Чуралчы сэлэннэ-этин "Аартык" маҕаһынын коллектива.

—Тапталаах абаһа Кузьмин Петр Афанасьевич өлбүтүнэн биригэ үлэһит дьуоһагыгар Матвеева Евдокия Петровнага, киин дьиз кэргэнигэр Чуралчы сэлэннэ-этин "Тулукаан" уһууан коллектива.

—Оҕолоругар, күтүөттэригэр, кийинтэригэр, сиэннэригэр Чуралчытан Степановтар, Наустровтар, Дьоккуускайтан Уаровтар.

—Тапталаах абаһа Петр Афанасьевич өлбүтүнэн биригэ үөрэммит табаарыстарыгар Ганяга Хатылы орто оскуолатын 1978 сыллаахха биригэ үөрэһэн бүтэрибтэр.

Күндү оҕобут, убайым, бырааппыт, Соловьев нэһилиэгин олохтообо

БРЫЗГАЕВ Владислав Васильевич

эмикс ылдыан 24 сааһыгар билиги кэскизбиттэн өлөн туораабытын, дирилик курутууан туран, аймактарыгар, табаарыстарыгар иһитинэрэбит.

Ийэтэ, абаһа, биригэ төрөөбүттэрэ.

Кутурбанаарын тиздэллэр:

—Тапталаах быраата Владик өлөн туораабытынан эдьийигэр, Одьулууннаабы дьиз кэргэн уонна оҕо көмө киини директорыгар Ефремова Людмила Васильевнага, абаһыгар Василий Николаевичка, ийэтигэр Мария Андреевнага, биригэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар улуустаабы социальная көмүскэл уонна дьиз кэргэн политика-тын управленета.

Чуралчы сэлэннэ-этин олохтообо

ДОРОФЕЕВ Дмитрий Антонович

уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбанаарын тиздэллэр:

—Күндүтүк саныыр кэргэнигэр Василиса Васильевнага, оҕолоругар Машага, Антошага Чуралчы алын сүлүөх оскуолатын 6-с корпусун коллектива, төрөппүттэрэ.

—Биригэ төрөөбүт убайа Дорофеев Дмитрий Антонович өлбүтүнэн Хайахсыт участковой инспекторыгар Дорофеев Антон Антоновичка улуустаабы ис дьыала коллектива.

Редактор: ПОПОВ Г.Г.

ААДЫРЫСЫТ: 678700, Чуралчы сэл. Марк уул. 26 "а".

ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор – 41-332, оҕоһуор – 41-265.

Хайыаты тэрийэччилэр: Редакция, Улуус дьаһалтата, Саха Республикатын Правительствота. Хайыат сахалык тыһынан – сэрэдага, субютага тахсар. Хайыат индекс: 54907.

Автор-сурутар этилэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөл түбэлэр буолбатах. Сурукка ыһыллар чакчылар кырдыктаахтарыгар эһиэтинэһи автор түс бэйэтэ сүтэр.

«Сахаполиграфиздат» компания, Таатта улуулунаабы типография. Оффсетнай бөчүтү. 678656, Ытык-Күөл сэл. А. Мордиков уул. № 18. Тиража 2050. Сааһыын №№-рэ 132-133. 17.11.2000 с. бэчээккэ бэрлиинэ.